

SISÄLLYSLUETTELO

Sosiaali- ja terveyslautakunta pöytäkirja 22.03.2022

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Työjärjestyksen hyväksyminen	4
3 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta	5
4 § Selostukset	6
5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset	7
6 § Vuokrasopimusten uusiminen ja toimitilojen äänieristyksen parantaminen kohteessa Vernissakatu 6-8	8
7 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenten osallistuminen TERVE-SOS 2022 tapahtumaan	10
8 § Aluehallintoviraston päätös valvonta-asiassa	11
- Aluehallintoviraston päätös 28.1.2022	13
9 § Virkasuhteisen toimintayksikön esimiehen vakanssin (209291) perustaminen	22
10 § Virkasuhteisen osastonhoitajan vakanssin (209288) perustaminen	23
11 § Viran 200422 lakkauttaminen ja uuden virkasuhteisen apulaisylilääkärin vakanssin (209293) perustaminen	24
12 § Laadunvalvonnan toteuttaminen Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella vuonna 2021	25
- Laadunvalvontaraportti Vanhus- ja vammaispalvelut	27
13 § Omaishoidon tuen myöntämisen perusteiden päivitys	44
- Omaishoidon tuen myöntämisperusteet 1.5.2022 alkaen	46
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	64
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	65

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokous

Aika 22.3.2022 klo 12.30–15.00

Paikka Hotelli Haikon Kartano, Haikkoontie 114, 06400 Porvoo

Osallistujat

Jäsenet	Paikalla	Varajäsenet	Paikalla
Letto Pirkko, puheenjohtaja	x	Lindblad-Palo Salla	
Orpana Anitta, varapuheenjohtaja	x	Lustig Markus	
Airaksinen Marja	x (etäyhteydellä)	Pitkänen Noora	
Eerola Antero	13.00–15.00	Volanen Matti Vesa	
Eklund Kalle	x (etäyhteydellä)	Hokkanen Kari	
Friman Reija	x	Romppainen Riku	
Hakala Heli	-	Lumberg Lucas	
Ibrahim Aadan	x	Nieminen Miikka	
Jashanica Xhemail	-	Leppänen Taava	
Karlsson Patrik	x	Peura Sirpa	
Linnansalmi Sari	x	Eva Lasse	
Siponen Ari	-	Evans Anja	x
Tawasoli Eva	x	Varpula Minna	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Raja-Aho Maarit	x	Rokkanen Sakari	-
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Ojanen Jole	-	Jokinen Mimmi	
Muut osallistujat			
Aronkytö Timo, apulaiskaupunginjohtaja			x
Lahnalampi-Lahtinen Minna, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja			x
Varis Mirja, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja			x
Niemi-Mustonen Piia, vs. terveystalouden johtaja			x etäyhteydellä
Kosonen Petri, viestintäpäällikkö			x
Lindroos Riikka, hallintopäällikkö, lakimies			x etäyhteydellä
Virtala Marika, hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Pirkko Letto

Pöytäkirjanpitäjä Marika Virtala

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 25.3.2022, Sosiaali- ja terveystieteiden keskus, Peltolantie 2 D, 01300 Vantaa

Kalle Eklund

Patrik Karlsson

Pykälät 5 ja 9 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 30.3.2022, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä kokouksen esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kokouksen esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään suorittaa pöytäkirjan tarkastus 25.3.2022 ja valita kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Seuraavana vuorossa ovat Antero Eerola ja Kalle Eklund.

Päätös:

Päätettiin suorittaa pöytäkirjan tarkastus 25.3.2022 ja valita pöytäkirjan tarkastajiksi Kalle Eklund ja Patrik Karlsson.

4 §

Selostukset

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 4

Merkittiin tiedoksi kokouksessa kuullut selostukset.

- Terveyspalvelujen toiminnan seuranta
(hoitoonpääsy, jonotilanne, puhelinpalvelu, henkilöstötilanne)
 - vs. terveyspalvelujen johtaja Piia Niemi-Mustonen
- Perhe- ja sosiaalipalvelujen vakanssien täyttötilanne sekä kriittisten toimintojen palveluun pääsyn tilanne
 - va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Mirja Varis
- Vanhus- ja vammaispalvelujen hoitojonot ja henkilöstötilanne
 - vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen
- Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekatsaus Ukrainan sodan turvaa hakevien osalta
 - va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Mirja Varis

5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkylä

§ 8 Päätös sosiaalihuollon kotisiivouspalveluiden hankinnasta

Vs. palvelupäällikkö Minna Eronen

§ 7 Palvelusetelillä tuotettavat palvelut / Mainiokodit Hoiva Oy, Mainiokoti Käpylä

§ 8 Palvelusetelillä tuotettavat palvelut / Esperin hoivakoti Harjus

Va. talous- ja hallintojohtaja Hanna Heinikainen

§ 4 Suun terveydenhuollon Lean -koulutuksen hankinta

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- a) olla ottamatta sosiaali- ja terveyslautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja päätöksiä ja
- b) tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirja tämän pykälän osalta heti.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: - asianomaiset

6 §

Vuokrasopimusten uusiminen ja toimitilojen äänieristysten parantaminen kohteessa Vernissakatu 6-8

VD/3058/10.03.02.06/2022

TA/MV,EP

Kaupunkiympäristön toimiala on vuokrannut sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käyttöön toimitiloja (yht. 5 262,5 m²) osoitteesta Vernissakatu 6-8 (1-6 krs.) usealla eri sopimuksella. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla, pääosin perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueella on kohteessa toimintaa kuudessa eri kerroksessa. Kohteen 1., 2. ja 5. kerroksen asiakasvastaanottotilojen äänieristystä on tarpeen parantaa, jotta asiakkaan yksityisyyden suoja toteutuu lain edellyttämällä tavalla. Muutostyöt aiheuttavat muutoksen vuokran määrään, minkä vuoksi tilojen vuokrauksesta tehdään uusi vuokrasopimus.

Äänieristysten parantaminen Vernissakatu 6-8:ssa sisältyy hankkeena toimitilainvestointiohjelmaan 2022-2031.

Asiakkaiden sosiaaliseen tilanteeseen ja terveyteen liittyvät tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä. Jotta asiakkaan yksityisyyden suoja toteutuu lain edellyttämällä tavalla, tulee asiakastyössä käytettävien tilojen äänieristysten olla riittävä. Luottamuksen syntyminen edellyttää, että asiakkaan tietoja voidaan käsitellä rauhallisessa tilassa sivullisten kuulematta. Myös puhelinkeskusteluissa ja videoyhteydellä tapahtuvissa tapaamisissa yksityisyyden suoja ja luottamuksellisuus tulee turvata. Säännöllisesti tehtävissä työolojen haittojen ja vaarojen arvioinnissa on tuotu työntekijöiden toimesta esiin, että äänieristys Vernissakatu 6-8:n asiakasvastaanottotiloissa on puutteellista. Sosiaalihuoltolaki edellyttää työntekijöitä ilmoittamaan asiakastyön epäkohdista, jotta niihin voidaan puuttua riittävän ajoissa. Äänieristysten puutteista on tehty edellä mainittuja ilmoituksia SPro-järjestelmässä.

Äänieristysremontin sisältö:

- 1. kerros: n. 900 m² ja 20 huonetta
- 2. kerros: n. 400 m² ja 23 huonetta
- 5. kerros: n. 250 m² ja 11 huonetta

Kyseisissä kerroksissa ja tiloissa on kartoituksen yhteydessä huomattu puutteita äänieristyksessä. Työn yhteydessä seinien puutteellinen äänieristys korjataan lisälevytyksellä ja puuttuvat äänieristysovet vaihdetaan normaali ovien tilalle. Vuokranantajana toimii Jorma Paturi ja hänen yhtiönsä PPJK Kapitaali Oy. Korjaustoimenpiteet tehdään vuokranantajan toimesta ja kustannukset maksetaan lisävuokrana kolmen vuoden kuluessa.

Remontti on määrä toteuttaa 4/2022-7/2022. Mahdollisista väistötilojen tarpeista ovat kartoitukset käynnissä Tikkurilan alueella. Kustannusarvio alueen hintatason mukaan olisi 16 €/m²/kk+alv, joten esim. 400 m² tilan kustannukset olisivat siten 6 400 €/kk+alv.

Muutostyöt koskevat kolmen vuokrasopimuksen aluetta, joten ko. sopimusten ehdot on neuvoteltu uudelleen. Vuokrauksen pääehdoista on sovittu seuraavaa:

- sopimuksen 1 vuokra (610 m²) on 8951,76 €/kk + alv 24 %, sopimuksen 2 (496 m²) vuokra on 9461,45 €/kk + alv 24 % ja sopimuksen 3 (1 642 m²) vuokra on 25236,53 €/kk + alv 24 %.
- vuokra pitää sisällään lämmityksen ja käyttöveden, mutta ei siivousta eikä sähköä.

- vuokra-aika alkaa 1.8.2022 ja on toistaiseksi voimassa 6 kk irtisanomisajalla siten, että ensimmäinen irtisanomisaika on 31.7.2025 ja koskee kaikkia kolmea sopimusta
- muutostyökustannukset ovat noin 305 000 € + alv, jotka jyvitetään vuokraan 36 kk ajalle 1.8.2022 lähtien. Lisävuokra on arvioitu olevan noin 9 101 €/kk + alv 24 % yhteensä ko. kustannuksen mukaan.

Vuokrasopimuksen ehtoissa huomioidaan rajoituslaki (Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa 548/2016), jota sovelletaan muun muassa kuntien tekemiin rakennusten ja toimitilojen vuokrasopimuksiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Lain 3:1 §:n mukaan kunnan tulee sisällyttää lain voimaantulon jälkeen tehtäviin ja vuoden 2023 jälkeen voimassa oleviin, muun muassa rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskeviin sopimuksiin sopimusehto, jonka mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisessä järjestämistä vastuussa olevalla on oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2024 tai 2025 aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomisesta ilman, että irtisanomisesta syntyy korvausvelvollisuutta.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 11 mukaan kaupunkitilalautakunta tehtävälueellaan päättää toimi-, varasto- ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja -antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta, kun vuokrasopimuksen arvo on yli 600 000 euroa, tai kun määräaikainen vuokrasopimus laaditaan yli 10 vuoden ajaksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan kiinteistöt ja tilat -palvelualue vuokraamaan uudelleen nyt käytössä olevat Vernissakatu 6-8 sijaitsevat esittelytekstissä kuvatut tilat sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle perhe- ja sosiaalipalvelujen käyttöön, ja järjestämään tarvittaessa väistötilat remontin ajaksi.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: - Kaupunkiympäristön toimiala/Kiinteistöt ja tilat -palvelualue
- perhe- ja sosiaalipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Mirja Varis, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puh. 050 3036691

Eija Pyyhtiä, erityisasiantuntija, puh. 040 357 0313

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

TA/MV

TERVE-SOS 2022 on sosiaali- ja terveystalouden tapahtuma, joka toimii sosiaalisena innovaationa yhdistäessään sosiaali- ja terveystalouden päättäjät ja työntekijät koulutustapahtuman äärelle oppimaan ja jakamaan osaamaansa uutta sekä verkostoitumaan. Tapahtuma järjestetään 24.–25.5.2022 Lahdessa Sibeliustalossa tai mahdollisuus myös osallistua verkossa.

Tapahtuman teemana 2022 on kestävä hyvinvointi ja innovaatiot palvelujärjestelmässä. Ohjelmassa mm. kestävä hyvinvointi kunnissa ja hyvinvointialueilla, hyvinvointialueiden rahoitus, ilmastonmuutos ja hyvinvointialueet, palvelua ikäihmiselle, perhekeskukset, miten lisätä työn imua sote-alalla. Tapahtuma sisältää monipuolisesti asiantuntijaluentoja, hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen esittelyä sekä mahdollisuuden kiinnostaviin keskusteluihin ja verkostoitumiseen.

Tapahtuman ohjelma löytyy kokonaisuudessaan: [TerveSos 2022 ohjelma](#)

Osallistumismaksu on ryhmäilmoittautumisessa 31.3.2020 mennessä 295 euroa/henkilö (2 pv), johon sisältyy seminaarit 24.–25.5.2022, lounas ja kahvi molempina päivinä sekä iltajuhla 24.5.2022. Verkko-osallistuminen 95 €/hlö/1 pv, 150 €/hlö/2pv, johon sisältyy seminaarit 24.–25.5.2022 ja pääsy virtuaalitapahtumaan (seminaariohjelma, vuorovaikutus osallistujien kanssa ja seminaarit tallenteina).

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Nimetään Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan edustajat TERVE-SOS 2022 tapahtumaan.

Päätös:

Päätettiin, että lautakunnan jäsenet voivat osallistua TerveSos -tapahtumaan. Sihteeri lähettää erillisen sähköpostikyselyn lautakunnan jäsenille.

Täytäntöönpano: - ao. henkilöt

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

hallintosihteeri Marika Virtala, puh. 050 3121 778, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 §

Aluehallintoviraston päätös valvonta-asiassa

VD/3438/05.02.00/2021

MV/HN-N

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 28.1.2022 päätöksen Vantaan kaupunkia koskevassa lastensuojelun määräaikojen valtakunnallista valvontaa koskevassa asiassa. Päätös on annettu koskien tiedonkeruujaksossa 1.10.2020-31.3.2021. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pyytää kunnilta ja kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa tiedot lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta. Vantaan kaupungin antamat vastaukset on siirretty aluehallintovirastolle käsiteltäväksi sosiaalihuoltolain mukaisena valvonta-asiana.

Päätöksessä aluehallintovirasto on antanut Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle huomautuksen lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen ylittamisestä. Tarkastelujaksolla palvelutarpeen arvioinnin aloituksista 1,4 % (19 kpl) on ylittänyt seitsemän arkipäivän määräajan ja palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen on ylittänyt 3 kuukauden määräajan 10,9 %:ssa (132kpl) arvioinneista.

Aluehallintovirasto on pyytänyt Vantaan kaupungilta kirjallista selvitystä määräaikojen ylittamisestä elokuussa 2021. Vantaan kaupungin antaman selvityksen mukaan ylitykset ovat johtuneet pandemian aiheuttamasta palvelutarpeen kasvusta, peruspalveluissa kertyneen palveluvelan heijastumisesta lastensuojeluilmoitusten määriin sekä henkilöstövajeesta. Selvityksessä on myös kerrottu tilanteen parantamiseksi tehdyistä toimenpiteistä.

Aluehallintovirasto toteaa, että Vantaan kaupunki on ryhtynyt toimenpiteisiin, mutta toimenpiteet vaikuttavan viiveellä ja niiden kokonaisvaikutus voidaan todeta seuraavalla seurantajaksolla. Lisäksi aluehallintovirasto korostaa, että lastensuojelu ei pysty yksin vastaamaan monialaista tukea tarvitsevien perheiden tarpeisiin, vaan huomiota on kiinnitettävä myös muiden peruspalveluiden ja niiden rakenteiden toimivuuteen osana kokonaisuutta siten, että lapset ja perheet saavat riittävän ja tarpeenmukaisen varhaisen tuen. Aluehallintovirasto toteaa, että lastensuojelulaissa säädetty käsittelyajat ovat kuntaa sitovia ja niiden noudattamatta jättäminen on lainvastaista. Kunnan on kohdennettava voimavarojaan ja resursseja siten, että lastensuojeluasiat voidaan kaikissa tilanteissa käsitellä viivytyksettä ja lakia noudattaen. Määräaikoja tulee noudattaa kaikissa tilanteissa eivätkä esimerkiksi työntekijöiden sairaslomat ole laillinen peruste pitkittyneille käsittelyajoille.

Aluehallintovirasto on antanut päätöksellään 24.11.2020 huomautuksen Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisen laiminlyönneistä ajanjaksolla 1.10.2019-31.1.2020. Ylitysten määrät kyseisellä jaksolla ja myös sen jälkeen ovat olleet merkittäviä. Asiassa annettujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto antaa toistamiseen huomautuksen Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen ylittamisestä ja muistuttaa, että lain edellyttämät määräajat ovat ehdottomia ja viranomaisia velvoittavia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 8

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan esitys:
Päätetään merkitä asia tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liite:

- Aluehallintoviraston päätös 28.1.2022

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Mirja Varis, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puh. 050 3036691

Hanna Nummelin-Niemi, asiantuntija, puh. 040 830 9073

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

28.1.2022

ESAVI/24150/2021

Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveyslautakunta

LASTENSUOJELUN MÄÄRÄAIKOJEN VALTAKUNNALLINEN VALVONTA

ASIA

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) pyytää lastensuojelulain 27 a §:n perusteella kunnilta ja kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa tiedot lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta. Tiedonkeruujaksolta 1.10.2020 – 31.3.2021 THL luovutti keräämänsä tiedot Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira), joka siirsi edelleen kuntien/kuntayhtymien kyselyyn antamat vastaukset aluehallintovirastolle käsiteltäväksi sosiaalihuoltolain mukaisena valvonta-asiana. Vantaan kaupungin lastensuojelun antamat vastaukset on edellä mainitun menettelyn mukaisesti siirretty aluehallintovirastolle, koska vastausten mukaan laissa säädetty määräajat olivat ylittyneet.

SELVITYKSET

Vantaan kaupungin lastensuojelun antamien vastausten perusteella on ilmennyt, että lastensuojelulain 26 §:ssä säädettyjen määräaikojen käsittelyssä on ollut viivytyksiä. Vastausten perusteella 1.10.2020–31.3.2021 viivytyksiä on ollut seuraavasti:

Palvelutarpeen arvioinnin aloituksista 19 kpl (1,4 %) on ylittänyt seitsemän arkipäivän määräajan. Palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen on ylittänyt 3 kuukauden määräajan 132 tapauksessa (10,9 %).

Aluehallintovirasto varasi 11.8.2021 päivätyllä kirjeellä Vantaan kaupungille hallintolain 34 §:n mukaisesti tilaisuuden antaa kirjallinen selitys edellä esitetystä. Selvitystä pyydettiin erityisesti siitä, onko lastensuojelulain mukaiset määräajat saatettu lainmukaiseksi THL:lle toimitettujen vastausten jälkeen ja ne toimenpiteet, joilla kunta tulee korjaamaan tilanteen lainmukaiseksi.

Vantaan kaupungin antama selvitys on saapunut 12.9.2021 aluehallintovirastoon.

Selvityksen mukaan Vantaan sosiaali- ja perhepalveluissa on toteutettu organisaatiouudistus 1.1.2021 lukien. Uudistuksen tavoitteena on ollut siiloutuneiden ja erillään olevien lapsiperheiden palveluprosessien yhteen kokoaminen, asiakkaiden palveluun pääsyn

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppiamiehenkatu 4

nopeuttaminen sekä moniammatillisen yhteistyön lisääminen asiakastyön tehostamiseksi. Uudistuksen taustalla yhtenä keskeisenä tekijänä oli tehostaa lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin prosessia siten, että lakisääteiset määräajat toteutuvat ja perheet pääsevät riittävän nopeasti tarvittavien palveluiden piiriin.

Selvityksen mukaan lapsia koskevien sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisten ilmoitusten vastaanotto, ensiarviointi ja käsittely sekä palvelutarpeen arviointi on keskitetty 1.1.2021 lukien Lapsiperheiden sosiaalityön toimintayksikköön. Toimintayksikkö muodostuu lapsiperheiden ja lastensuojelun virka-aikaisesta päivystyksestä, kolmesta palvelutarpeen arviointitiimistä ja kahdesta perhesosiaalityön tiimistä.

Lakisääteisten käsittelyaikojen ylitykset ajalla 1.10.2020–31.3.2021:

Selvityksen mukaan lapsiperheiden sosiaalityön yksikön virka-aikaisessa päivystyksessä ja palvelutarpeen arvioinnissa on seuranta-ajanjaksolla ollut käytettävissään 20 sosiaalityöntekijän vakanssia, 21 sosiaalihoajaajan vakanssia sekä neljä johtavan sosiaalityöntekijän vakanssia. Lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden resurssia on lisätty merkittävästi vuoden 2020 aikana. Lapsiperheiden sosiaalityön yksikköä johtaa sosiaalityön esihenkilö.

Selvityksen mukaan tarkastelujakso osuu ajankohtaan, jolloin Covid-19 pandemia on vaikuttanut merkittävästi niin lapsiperheiden tilanteeseen ja palvelutarpeeseen kuin sosiaali- ja terveystalouden toimintaan. Lapsiperheiden sosiaalityön yksikkö on työskennellyt lapsiperheiden kanssa tiiviisti pandemiasta huolimatta ja myös lähitapaamisia on toteutettu. Henkilökohtaisten tapaamisten lisäksi asiakkaita on tavattu myös etäyhteyksin. Kaikkien tapaamismuotojen kohdalla huolehditaan, että ne toteutuvat tietoturvallisesti ja mahdollisimman asiakasystävällisesti.

Selvityksen mukaan pandemia ja sen aiheuttama palvelutarpeen kasvu sekä samanaikaisesti peruspalveluissa kertynyt palveluvelka ovat heijastuneet lastensuojeluilmoitusten määriin. Ajanjaksolla lokakuu 2020–maaliskuu 2021 on lastensuojeluilmoituksia tullut noin 400 kappaletta enemmän kuin edellisenä vuonna samalla ajanjaksolla. Samanaikaisesti perheiden tilanteet ovat vaikeutuneet ja monimutkaistuneet. Tämä on vaikuttanut myös palvelutarpeen arviointeihin, sillä yhä useammalla asiakasperheellä on samanaikaisesti monenlaisia haasteita. Muissa sosiaali- ja terveystalouden palveluissa kertyneet asiakasjonot ovat heijastuneet palvelutarpeen arviointiin siten, että asiakkaita ei ole saatu ohjattua palveluiden piiriin tarpeeksi nopeasti.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

Selvityksen mukaan palvelutarpeen arviointien määrääjän ylittymiseen on vaikuttanut myös henkilöstövaje, joka on kasvanut erityisesti helmi-maaliskuussa 2021. Sosiaalityön vakansseja on ollut tyhjänä ja samanaikaisesti muutamia työntekijöitä on ollut pitkällä sairauslomilla, eikä heille ole saatu sijaisia. Sosiaalityöntekijöiden paikat on saatu rekrytoitua, vaikka muodollisesti sosiaalityöntekijän kelpoisia hakijoita on ollut vähän. Rekrytoidut työntekijät ovat päässeet aloittamaan kesä- ja heinäkuussa. Rekrytoiduista työntekijöistä yksi on omannut sosiaalityöntekijän kelpoisuuden ja kolme sosiaalityöntekijän sijaiskelpoisuuden, ollen sosiaalityön opiskelijoita. Palvelutarpeen arvioinnin resurssilisäyksistä huolimatta henkilöstöressurssissa ei ole sellaista liikkumavaraa, joka joustaisi niissä tilanteissa, joissa henkilöstöä puuttuu. Koska kyse on vaativasta virkатыöstä ja julkisen vallan käytöstä, ei työhön voida rekrytoida myöskään tilapäisiä lyhytaikaisia sijaisia paikkaamaan henkilöstöpulaa.

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan raportoimat toimenpiteet:

Selvityksen mukaan Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta ja perhe- ja sosiaalipalvelut ovat lisänneet merkittävästi henkilöstömäärää palvelutarpeen arvioinnin parantamiseksi. Ilmoitusten käsittelyyn ja arviointityöhön perustettiin uusia virkoja vuonna 2020. Vakanssilisäyksiä toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Selvityksen mukaan vuoden 2020 alusta lapsiperheiden sosiaalityön (entinen uusien asiakkaiden palvelut) yksiköön perustettiin neljä uutta sosiaalityöntekijän määräaikaista (ajalle 1.1.2020–31.12.2021) sekä kolme uutta sosiaaliohjaajan määräaikaista (ajalle 1.1.2020–31.12.2021) virkaa. Nämä virat sijoituivat kiireelliseen ja päivystykseen, lastensuojelun selvitystä vaativaan palvelutarpeen arviointiin sekä näiden asiakkaiden neuvontaan ja ohjaukseen. Toukokuussa 2020 perustettiin 11 uutta virkaa. Näistä viroista kymmenen on sosiaaliohjaajan vakituista virkaa palvelutarpeen arviointiin ja lastensuojelun selvitystehtäviin. Työntekijöiden tehtävä on toimia sosiaalityöntekijöiden kanssa yhdessä perheen tukena sekä lastensuojelun selvityksen ja palvelutarpeen arvioinnin, että sosiaalihuoltolain mukaisen asiakkuuden aikana.

Selvityksen mukaan lapsiperheiden sosiaalityön ammattilaisten tukena on myös toimistotyöntekijä. Toimistosihteerille on siirretty laajasti kirjallisia tehtäviä, muun muassa asiakaspäätösten toimeenpanoon ja asiakirjakäsittelyyn liittyviä tehtäviä, jotta sosiaalialan ammattilaisille jäisi enemmän aikaa asiakastyöhön.

Selvityksen mukaan arviointityötä on kehitetty moniammatilliseen suuntaan. Tiivistä yhteistyötä on tehty etenkin perheneuvolatoiminnan

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

ja nuorten keskus Nupin kanssa. Palvelutarpeen arvioinnissa on loppuvuodesta 2020 pilotoitu moniammatillista palvelutarpeen arviointia, jossa arviointityöhön on osallistunut perheneuvolatoiminnan psykologi. Lisäksi moniammatillisia konsultaatorakenteita on vahvistettu ja otettu aktiiviseen käyttöön.

Selvityksen mukaan sosiaalityön esihenkilöille ja lähiesihenkilöille on järjestetty ajalla marraskuu 2020–syyskuu 2021 esimiesten yhteinen valmennus, jossa tavoitteena on tukea lähiesihenkilöitä ja esihenkilöitä toiminnan ja henkilöstön johtamisessa sekä vahvistaa palveluysiköt ylittävää yhteistyötä. Myös henkilöstölle on järjestetty erilaisia koulutuksia sekä kehittämispäiviä. Uusien työntekijöiden perehdytystä on kehitetty yhteistyössä työntekijöiden kanssa, ja lapsiperheiden sosiaalityön yksikössä perehdytykseen sisältyy kokeneen sosiaalityöntekijän mentorointi.

Selvityksen mukaan lapsiperheiden sosiaalityön lastensuojelun päivystystehtävissä ja palvelutarpeen arvioinnissa työntekijätilanne on jatkunut vakaana vuoden 2020 aikana. Lastensuojelun päivystyksen ja palvelutarpeen arvioinnin yhteistyön ja kehittämisen tuloksena asiakkaisiin ollaan yhteydessä ja he pääsevät palveluun nopeasti lapsesta tuleen ilmoituksen jälkeen. Myös sisäisiä asiakasprosesseja on kehitetty ja työhyvinvointi on lapsiperheiden sosiaalityön yksikössä hyvällä tasolla.

Selvityksessä tuodaan esiin myös työntekijöiden rekrytointiin ja sitouttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Lastensuojelutyötä tekevien sosiaalityöntekijöiden palkka on samalla tasolla pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa. Sosiaalityöntekijän määräaikaisissa viroissa olevien loppuvaiheen opiskelijoiden on mahdollista saada palkallinen kolmen kuukauden virkavapaa opintojen loppuunsaattamiseksi. Lisäksi on panostettu muun muassa rekrytointiin tehostamiseen ja ennakoivaan rekrytointiin sekä kannustuspalkkioihin.

Selvityksen mukaan Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta seuraa säännöllisesti kehittämistoimenpiteiden sekä lakisääteisten määräaikojen toteutumista: muun muassa vakanssien täyttöastetta, määräajoissa pysymistä ja lastensuojeluilmoitusten määrää. Lastensuojeluilmoitusten käsittelyajoissa ja ensiarviointityöskentelyssä on tapahtunut selvityksen mukaan huomattava parannus. Myös lastensuojelutarpeiden arviointien kohdalla on tapahtunut parannusta, joskin pitkittynyt pandemia on lisännyt tukea tarvitsevien perheiden ja lastensuojeluilmoitusten määrää merkittävästi. Selvityksen mukaan tehtyjen kehittämistoimenpiteiden ja kasvaneen työntekijäresurssin ansiosta on saatu vähennettyä keskeneräisten palvelutarpeen arviointien määrää. Nämä

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppiamiehenkatu 4

toimet vaikuttavat myös siihen, että pystytään tekemään enemmän arviointeja kuin uusia tulee vireille.

Selvityksen mukaan organisaatiouudistus on jo nyt tehostanut asiakasprosesseja, vahvistanut asiakastyön johtamista, vähentänyt palveluysiköiden välisiä silloja ja lisännyt moniammatillista ja monitoimijasta yhteistyötä. Vantaan sosiaali- ja perhepalvelut ovat aktiivisesti mukana perhekeskusmallin kehittämisessä, jossa pyritään vahvistamaan lapsiperheiden varhaista tukea ja palveluohjausta. Edellä esiteltyjen toimenpiteiden lisäksi perhe- ja sosiaalipalvelut ovat kehittäneissä lapsiperheiden neuvonnan ja palveluohjauksen prosessia. Tehokkaalla ja kattavalla neuvonnalla ja palveluohjauksella pyritään tarjoamaan perheille matalan kynnyksen varhaista tukea ja toisaalta tunnistamaan monialaista tukea tarvitsevia perheitä. Näiden toimenpiteiden kautta pyritään paitsi vähentämään lapsiperheitä koskevien ilmoitusten määrää, myös tehostamaan palvelutarpeen arviointia.

Selvityksen mukaan Vantaan kaupungin lastensuojelun lakisääteiset määräajat saadaan lain edellyttämään tilaan vuoden 2022 aikana. Tämän toteutumista seurataan ja toimenpiteitä lisätään tarvittaessa.

RATKAISU

Aluehallintovirasto antaa huomautuksen Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen ylittämisestä ajanjaksolla 1.10.2020– 31.3.2021.

PERUSTELUT

Lastensuojelulain (417/2007) tarkoituksena on lain 1 §:n mukaan turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

Lastensuojelulain 26 §:n mukaan lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on vastaanottanut pyynnön lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lastensuojeluilmoituksen taikka saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta. Lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve. Lisäksi on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita. Arvion lastensuojelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijä arvioi lapsen kasvuolosuhteita sekä huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Arviointi tehdään kyseessä olevan tapauksen olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa. Arvioinnin

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppiamiehenkatu 4

tekemiseksi sosiaalityöntekijä voi tarvittaessa olla yhteydessä lapselle läheisiin henkilöihin sekä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin siten kuin sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään. Palvelutarpeen arvioinnissa on noudatettava mitä sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään. Arvio on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Jokaisella lastensuojelun asiakkaalla on oikeus saada asiansa käsiteltyä sille säädetyssä määräajassa. Lastensuojelulain 4 §:n mukaan lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelussa asialla on usein suuri merkitys asianosaisen jokapäiväiseen elämään ja välitön yhteys perusoikeuksiin. Lainsäätäjä on pyrkinyt laissa säädetyillä määräajoilla varmistamaan sen, että asiat käsitellään kohtuullisessa ajassa, asioiden käsittelyyn kohdennetaan riittävästi voimavaroja ja käsittelyvelvollisuus tulee muutoinkin täytetyksi. Myös hallintolain (434/2003) 23 §:n 1 momentti velvoittaa viranomaisia käsittelemään asiat ilman aiheetonta viivytystä. Lastensuojelulain mukaiset käsittelyajat ovat kuntaa/kuntayhtymää sitovia ja niiden noudattamatta jättäminen on lainvastaista. Niistä ei ole myöskään laissa säädetty poikkeuksia. Siksi kunnan on kohdennettava voimavarojaan ja resursseja siten, että lastensuojeluasiat voidaan kaikissa tilanteissa käsitellä viivytyksettä ja lakia noudattaen.

Vantaan kaupungin lastensuojelun THL:n määräaikakyselyyn antamien vastausten perusteella lastensuojelulaissa säädetyt määräajat eivät kaikilta osin ole toteutuneet.

Saadun selvityksen mukaan palvelutarpeen arvioinnin aloituksista 19 kpl (1,4 %) on ylittänyt seitsemän arkipäivän määräajan. Palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen on ylittänyt 3 kuukauden määräajan 132 tapauksessa (10,9 %). Selvityksen mukaan ylitykset ovat johtuneet pandemian aiheuttamasta palvelutarpeen kasvusta, peruspalveluissa kertyneen palveluvelan heijastumisesta lastensuojeluilmoitusten määriin sekä henkilöstövajeesta.

Selvityksen mukaan Vantaan kaupunki on lisännyt merkittävästi lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden resurssia vuoden 2020 aikana. Lisäksi on tehty ilmoitusten käsittelyyn ja palvelutarpeen arviointiin liittyen laadullista prosessien kehittämistyötä. Tehtyjen kehittämistoimenpiteiden ja kasvaneen työntekijäresurssin ansioista on selvityksen mukaan jo saatu vähennettyä keskeneräisten palvelutarpeen arviointien määrää. Myös

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

organisaatiouudistus on jo nyt selvityksen mukaan tehostanut asiakasprosesseja, vahvistanut asiakastyön johtamista, vähentänyt palveluyksiköiden välisiä siiloja ja lisännyt moniammatillista ja monitoimijaista yhteistyötä.

Saatujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto toteaa, että ilmoitusten käsittelyajoissa on tapahtunut parannusta, kuten Vantaan kaupungin selvityksessäkin todetaan. Myös palvelutarpeen arviointien valmistumisten kohdalla on tapahtunut parannusta, mutta ylityksiä on kuitenkin edelleen runsaasti. Selvityksen mukaan tukea tarvitsevien perheiden ja lastensuojeluilmoitusten määrä on lisääntynyt merkittävästi Covid-19 pandemian vuoksi. Saatujen selvitysten perusteella määräaikojen ylittymiseen on vaikuttanut myös henkilöstövaje, joka on kasvanut erityisesti helmi-maaliskuussa 2021. Sosiaalityön vakansseja on ollut tyhjänä ja samanaikaisesti muutamia työntekijöitä on ollut pitkillä sairauslomilla, eikä heille ole saatu sijaisia.

Aluehallintovirasto toteaa, että Vantaan kaupunki on ryhtynyt toimenpiteisiin, mutta toimenpiteet vaikuttavat viiveellä ja niiden kokonaisvaikutus voidaan todeta seuraavalla seurantajaksolla. Lisäksi aluehallintovirasto korostaa, että lastensuojelu ei pysty yksin vastaamaan monialaista tukea tarvitsevien perheiden tarpeisiin, vaan huomiota on kiinnitettävä myös muiden peruspalveluiden ja niiden rakenteiden toimivuuteen osana kokonaisuutta siten, että lapset ja perheet saavat riittävän ja tarpeenmukaisen varhaisen tuen.

Aluehallintovirasto toteaa, että lastensuojelulaissa säädetyt käsittelyajat ovat kuntaa sitovia ja niiden noudattamatta jättäminen on lainvastaista. Kunnan on kohdennettava voimavarojaan ja resursseja siten, että lastensuojeluasiat voidaan kaikissa tilanteissa käsitellä viivyttyä ja lakia noudattaen. Määräaikoja tulee noudattaa kaikissa tilanteissa, eivätkä esimerkiksi työntekijöiden sairauslomat ole laillinen peruste pitkittyneille käsittelyajoille. Apulaisoikeusasiamies on ottanut ratkaisussaan 5.7.2011/ AOA/3814/4/10 kantaa, että viranomaisen on huolehdittava siitä, ettei liian pieni henkilöstömäärä tai työntekijävaihdokset estä laissa säädettyjen määräaikojen noudattamista.

Aluehallintovirasto on antanut päätöksellään 24.11.2020 /ESAVI/18089/2020 huomautuksen Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisen laiminlyönnestä ajanjaksolla 1.10.2019–31.3.2020. Ylitysten määrät kyseisellä jaksolla ja myös sen jälkeen ovat olleet merkittäviä.

Asiassa annettujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto antaa toistamiseen huomautuksen Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTO VIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen ylittämisestä ja muistuttaa, että lain edellyttämät määräajat ovat ehdottomia ja viranomaisia velvoittavia.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Perusteluissa mainitut

MUUTOKSENHAKU

Tähän ratkaisuun ei voi sosiaalihuoltolain (1982/710) 57 §:n 3 momentin mukaan voi hakea muutosta.

LISÄTIETOJA

Lisätietojen antaja sosiaalihuollon ylitarkastaja Elina Haahti, puh. 029501 6000 (vaihde), etunimi.sukunimi@avi.fi

Sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Sari Husa

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Elina Haahti

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Vantaan kaupunki, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätös on maksuton

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppiamiehenkatu 4

Tämä asiakirja ESAVI/24150/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/24150/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Husa Sari 28.01.2022 10:47

Esittelijä Haahti Elina 28.01.2022 10:44

9 § Virkasuhteisen toimintayksikön esimiehen vakanssin (209291) perustaminen

VD/3091/01.01.00.00/2022

Virkasuhteisen vakanssin perustaminen

Vakanssinumero: 209291

Kuntalain 11 luvun 88 §:n 1 momentin mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää valtuusto tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu toimielin. Kuntalain 11 luvun 88 §:n 2 momentin mukaan kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan.

Voimassa olevan hallintosäännön 14 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta.

Perustelut: Käyttösuunnitelmassa v. 2022 hyväksytty vakanssi, joka kohdentuu nuortenkeskus Nupin toiminnan laajentamiseen

Toimialan HR-palvelut ovat yhtä mieltä esityksestä.

Sosiaali- ja terveystalautakunta 22.3.2022 § 9

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan esitys:

Päätetään

- perustaa toimintayksikön esimiehen virkasuhteinen vakanssi 22.03.2022 lukien, ja
- vahvistaa kelpoisuusvaatimukseksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä riittävä johtamistaito.

Päätös:

Päätettiin

- perustaa toimintayksikön esimiehen virkasuhteinen vakanssi 22.03.2022 lukien, ja
- vahvistaa kelpoisuusvaatimukseksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä riittävä johtamistaito, ja
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirja tämän pykälän osalta heti.

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut
Perhe- ja sosiaalipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1 Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Mirja Varis, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puh. 050 303 6691
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

10 § Virkasuhteisen osastonhoitajan vakanssin (209288) perustaminen

VD/2815/01.01.00.00/2022

Virkasuhteisen vakanssin perustaminen

Vakanssinumero: 209288

Kuntalain 11 luvun 88 §:n 1 momentin mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää valtuusto tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu toimielin. Kuntalain 11 luvun 88 §:n 2 momentin mukaan kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan.

Voimassa olevan hallintosäännön 14 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta.

Perustelut: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan henkilöstösuunnittelu 2022 – vakanssit, jotka sisältyvät kehykseen 2022. Keski-Vantaan terveysasemapalveluihin osoitettiin määrärahat yhteen lisä osastonhoitajavakanssiin, jotta Keski-Vantaan esimiesten kasvavaa työmäärää saadaan tasattua.

Toimialan HR-palvelut ovat yhtä mieltä esityksestä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 10

Terveyspalvelujen johtajan esitys:

Päätetään

- perustaa virkasuhteinen vakanssi 01.04.2022 lukien. Nimikkeeksi vahvistetaan Osastonhoitaja, ja
- kelpoisuusvaatimukseksi vahvistetaan LAKI 817/2015 8 § TAI 559/1994 5 § mukainen laillistus sekä riittävä johtamistaito.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut
Terveyspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Piia Niemi-Mustonen, vs. terveyspalvelujen johtaja, puh. 040 5455 272, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

11 § Viran 200422 lakkauttaminen ja uuden virkasuhteisen apulaisylilääkärin vakanssin (209293) perustaminen

VD/3203/01.01.00.00/2022

Virkasuhteisen vakanssin perustaminen: vakanssinumero 209293

Viran lakkauttaminen, vakanssinumero: 200422

Kuntalain 11 luvun 88 §:n 1 momentin mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää valtuusto tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu toimielin. Kuntalain 11 luvun 88 §:n 2 momentin mukaan kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan.

Voimassa olevan hallintosäännön 14 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Perustelut: Korson terveysaseman henkilöstömäärän kasvu on lisännyt tarvetta kehittää Korson Terveysaseman lääketieteellistä johtamisjärjestelmää. Tämän vuoksi esitetään perustettavaksi apulaisylilääkärin virkasuhteinen tehtävä tukemaan esimiestyötä ja lääkäreiden työn johtamista. Vakanssien määrää ei kasvateta, minkä vuoksi virkasuhteista vakanssia esitetään myös lakkautettavaksi tarpeettomana.

Toimialan HR-palvelut ovat yhtä mieltä esityksestä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 11

Terveyspalvelujen johtajan esitys:

Päätetään

- a) perustaa virkasuhteinen vakanssi 01.04.2022 lukien. Nimikkeeksi vahvistetaan Apulaisylilääkäri,
- b) vahvistaa kelpoisuusvaatimukseksi Suomessa laillistettu lääkäri ja erikoislääkärin oikeus sekä riittävä johtamistaito, ja
- c) lakkauttaa virkasuhteinen vakanssi (200422) 31.3.2022 lukien.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: Toimialan HR-palvelut
Terveyspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Niemi-Mustonen Piia, vs. terveyspalvelujen johtaja, puh. 050 312 1774,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

12 §

Laadunvalvonnan toteuttaminen Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella vuonna 2021

VD/VD/3030/00.03.02.00/2022

ML-L/ME

Ostopalveluyksikön laadunvalvontaraportti vuodelta 2021 on valmistunut.

Laadunvalvontaa toteutettiin palvelualueella valvontasuunnitelman ja vuosikellon mukaisesti ikääntyneiden ja vammaisten asumispalveluihin, vammaisten työ- ja päivätoimintaan, ikääntyneiden päivätoimintaan, perhehoitoon, kotihoitoon ja tukipalveluihin hyödyntäen laaja-alaisesti valvonnan eri muotoja ja menetelmiä. Suunnitelmaperustaisen valvonnan lisäksi toteutettiin reaktiivista valvontaa, jonka yksi toteuttamistapa on ennalta ilmoittamaton, välittömästi ja viiveettä toteutettava huolikäynti. Taustalla on yleensä epäily tai huoli yksikön toiminnasta. Palvelutoimintaan liittyviä palautteita, muistutuksia ja kanteluja saatiin vuoden aikana varsin runsaasti, ja pelkästään Ostopalvelujen palveluyksikössä niitä käsiteltiin ja selvitettiin 221 kappaleen verran. Kotihoidon valvontaa laajennettiin omaan tuotantoon pilotissa, johon osallistui kaksi oman kotihoidon yksikköä ja yksi ostopalvelutuottaja. Laadunvalvonnan raportointia kehitettiin ja seurantaa vahvistettiin etenkin kotiin vietävien palvelujen osalta, mitä jatketaan ja laajennetaan vuonna 2022.

Vuonna 2021 palvelualueella vastaanotettiin 107 palvelutoiminnan käynnistämiseen tai muutokseen liittyvää ilmoitusta, jotka pystyttiin käsittelemään lain vaatimissa aikarajoissa. Ilmoituskäsittely on yksi ennakoivan valvonnan muoto, ja jokainen tuottaja haastatellaan käsittelyprosessin aikana. Pääosa palvelualueelle tulevista ilmoituksista koski kotihoidon ja tukipalvelujen palvelutuotantoa.

Asiakkaiden hoitoa tai palvelua koskeviin neuvotteluihin osallistuttiin aktiivisesti etenkin vammaispalvelujen puolella, joskin yksiköihin jalkautumista ja osallistumista rajoitti aaltoileva koronapandemiatilanne, mikä erityisesti näkyy läheisten iltojen vähäisenä määränä.

Valvontakäyntejä palvelualueella toteutettiin yhteensä 153. Valvontakäynneistä 140 oli vuosikellon mukaisia käyntejä, joista 77 toteutettiin ennalta ilmoittamatta. Jokaiseen yksikköön tehtiin vähintään kaksi suunniteltua valvontakäyntiä, joista toinen ennalta ilmoittamatta. Suunniteltujen käyntien lisäksi tehtiin 13 reaktiivista, ts. huoleen perustuvaa ennalta ilmoittamatonta huolikäyntiä. Lisäksi yhdessä Terveyspalvelujen kanssa tarkasteltiin hoiva-asumisen piiriin kuuluville asukkaille hankitun lääkäripalvelun toteutumista yksiköihin jalkautuneilla auditoinneilla. Auditoinneissa tarkasteltiin palvelun toteutumista hoivayksikön palvelutoiminnan ja asukkaille tuotettavan palvelun kannalta: miten sillä tuetaan asukkaiden laadukasta palvelutoimintaa ja hyvää hoivaa. Lääkäripalveluihin oltiin yksiköissä pääosin tyytyväisiä.

Laadunvalvonnassa havaitut haasteet koskivat asiakkaan ja läheisten kohtaamista, tiedon kulkua, kommunikaation sujuvuutta sekä henkilöstön riittävyyttä, osaamista ja kielitaitoa. Kehitysvammaisten ihmisten palvelutoimintaa puolestaan haastoivat asiakkaan itsemääräämisen mahdollistamiseen ja itsemääräämisoikeuden rajoittamiseen liittyvät kysymykset. Kotiin vietävissä palveluissa suurimmat haasteet liittyivät palveluntuottajien suorittamaan perehdytykseen, henkilöstön riittävyyteen, osaamiseen ja kielitaitoon, asiakkaan kohtaamiseen, työntekijöiden käyttäytymiseen sekä yritysten prosessikuvausten ja toimintaohjeiden toimimattomuuteen. Tukipalveluissa korostuivat hallinnollisiin tehtäviin liittyvän osaamisen puute sekä työntekoa vaikeuttavien, toimimattomien järjestelmien haasteet.

Laadunvalvonnasta esille nousseita hyviä asioita olivat vahvasti asiakaslähtöinen työote ja aito asiakkaista välittäminen. Onnistumisiksi kirjattiin myös aiemmin todennettuihin epäkohtiin löydetyt korjaustoimenpiteet ja ratkaisut. Palvelutoiminnassa riittää tahtotilaa keskustella asioista, kehittää yhdessä ja yhdessä löytää tapoja tehdä asioita entistä paremmin asiakkaiden hyväksi. Yhteistyö on pääsääntöisesti ollut hyvää ja avointa, ja yhteistyötä on toteutettu laajasti Keravan ja muiden kuntien, valvontaviranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Vuoden 2022 aikana laadunvalvontaan liittyvää raportointia tullaan tehostamaan. Saatua tietoa hyödynnetään ohjauksessa ja johtamisessa. Tällä mahdollistetaan mm. resurssien tehokas kohdentaminen ja riittävä tuki palvelutoiminnalle. Valvonnassa painotetaan mm. asiakkaan kohtaamista ja kunnioittavaa kohtelua, läheisyhteistyötä, itsemääräämisen mahdollistamisen ja rajoittamisen käytäntöihin liittyvää osaamista sekä lääkelupakäytäntöjä. Hyvinvointialueelle tehtävään kehittämistyöhön ja valmisteluun osallistuminen on yksi prioriteeteista, mikä on toiminnassa mahdollistettava.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.03.2022 § 12

Vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vanhus- ja vammaispalvelujen ostopalveluyksikön vuoden 2021 laadunvalvontaraportti.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liite:

- Vantaan kaupungin ostopalvelut -palveluyksikön valvontaraportti vuodelta 2021

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Minna Eronen, vs. palvelupäällikkö, puh. 040 632 7769 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VALVONTA- RAPORTTI 2021

OSTOPALVELUT-PALVELUYKSIKÖN RAPORTTI
LAADUNVALVONNAN TOTEUTTAMISESTA
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUJEN
PALVELUALUEELLA VUONNA 2021

Vantaa
Vanda

Sisällys

1	Johdanto.....	3
2	Valvonnan toteuttaminen vuonna 2021.....	4
2.1	Ikääntyneiden palvelut.....	6
2.1.1	Tehostettu palveluasuminen.....	7
2.1.2	Palveluasuminen.....	7
2.1.3	Kotona asumista ja liikkumista tukevat palvelut.....	8
2.1.4	Lääkäripalvelujen auditoinnit.....	10
2.2	Vammaisten palvelut.....	10
2.2.1	Asumispalvelut.....	11
2.2.2	Vammaisten työ- ja päivätoiminta.....	11
2.2.3	Vammaisten kotiin vietävät palvelut ja henkilökohtainen apu.....	11
2.3	Perhehoito.....	11
2.4	Ulkopaikkakuntiin toteutettu valvonta.....	13
3	Yhteenveto ja arviointi.....	13
4	Kohti hyvinvointialuetta: Valvonnan kehittäminen ja vuoden 2022 suunnitelma.....	15

1 JOHDANTO

Kunnan velvollisuutena on valvoa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoimintaa; sen lainmukaisuutta ja asianmukaisuutta. Kunnan tehtävänä on niin ikään valvoa, että asiakas saa hoito- ja palvelusuunnitelman ja tehtyjen palvelupäätösten mukaiset palvelut. Valvontavastuu koskee kaikkea kunnan järjestämistä olevaa toimintaa. Yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa

Vuonna 2021 Vantaan Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella tehtiin 153 valvontakäyntiä. Näistä 140 oli vuosikellon mukaista suunniteltua käyntiä, joista 77 toteutettiin ennalta ilmoittamatta. Lisäksi tehtiin 13 reaktiivista, ennalta ilmoittamatonta huolikäyntiä.

laissa valvontavastuu on määritelty kunnan toimielimelle tai sen määräämälle viranhaltijalle (1 luku 3§). Vantaalla sosiaali- ja terveyslautakunta on päätöksellään 9.11.2020 § 8 delegoinut ikääntyneiden ja vammaisten palvelutoiminnan valvontavastuun palvelualueen Ostopalvelut -yksikön palvelupäällikölle. Käytännössä laadunvalvontaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä.

Laadunvalvonta on kokonaisuutena varsin laaja, ja sitä toteutetaan käytännössä kolmella eri tasolla. *Yksilötason* valvonta kohdistuu yksittäisen asiakkaan saamaan palveluun ja sen vaikuttavuuteen. Yksilötason valvonnalla varmistetaan, että asiakas saa hoito- ja palvelusuunnitelmansa, tehtyjen palvelupäätösten ja sopimusten mukaiset palvelut. Esimerkiksi ulkopaikkakunnissa sijaitsevien yksiköiden osalta valvontavastuu on sijaintikunnalla, mutta Vantaa valvoo omien asukkaidensa palvelujen toteutumista ja toimii aktiivisessa yhteistyössä sijaintikunnan kanssa. Yksilötason valvontaa toteutetaan paitsi asiakkaita tapaamalla myös dokumenttien avulla. Palvelukuvaus on keskeinen dokumentti, joka ohjaa palvelutoimintaa ja sen valvontaa. Asukaskohtaisia hoitosuunnitelmia ja kirjauksia tarkastelemalla voidaan selvittää, onko palvelu toteutunut sopimuksen mukaisesti. Asukkaiden hoitoneuvotteluihin osallistuminen on keskeinen osa yksilötason valvonnan toteuttamista Vantaalla.

Yksikkötason valvonnassa tarkastellaan koko yksikön toimintaa, sen lain- ja asianmukaisuutta sekä omavalvonnan ja sopimuksen toteutumista. Vantaa on valvontavastuussa kaikista sen alueella sijaitsevista yksiköistä, ja valvontavelvoite koskee myös asiakkaan kotiin vietäviä palveluja. Epäkohtiin on puututtava viiveettä, ja yhteistyö muiden valvontaviranomaisten kanssa on tärkeää. Yksikkötason valvonnassa keskeinen keino on ohjaus- ja valvontakäynnit, joita tehdään vuosikellon mukaisesti jokaiseen Vantaalla sijaitsevaan yksikköön vähintään kerran vuodessa. Valvonnassa erilaiset dokumentit ovat tärkeässä

roolissa, ja laatua arvioidaan niiden avulla. Valvottavista yksiköistä pyydetään esim. henkilöstöluettelo, toteutuneet työvuorolistat, omavalvonta- ja lääkehoitosuunnitelmat, työntekijöiden lääkeluvat sekä asukkaiden hoitosuunnitelmia ja kirjauksia. Yksilötason valvonta on keskeinen osa myös yksikötason valvontaa, ja pääsääntöisesti jokaiseen valvontakäyntiin sisältyy asiakkaiden suunnitelmien ja kirjausten tarkastelu. Ohjaus ja neuvonta on tärkeä osa yksikötason valvontaa, samoin läheisten iltoihin osallistuminen.

Tuottajatasen valvonnassa tarkastellaan palvelutoiminnan kenttää laajemmin, kattaen useimpia tai kaikkia tuottajan tuottamia palveluja yli sektorirajojen. Tämän tason valvonta vaatii toimialatason yhteistä tekemistä ja eri toimijoiden yhtenäistä, kattavampaa raportointia, mutta esimerkiksi hyvinvointialueella toteutettavana erittäin tärkeä kehittämisen alue.

2 VALVONNAN TOTEUTTAMINEN VUONNA 2021

Vantaan Vanhus- ja vammaispalveluissa laadunvalvonnalla on pitkät perinteet, ja sitä on toteutettu systemaattisesti sekä omaan että ostettuun palvelutoimintaan. Käytössä on laaja keinovalikoima, ja valvontaa toteutetaan sen kaikissa muodoissa.

Omavalvonta on ensisijainen valvonnan muoto. Omavalvontasuunnitelma on lakiin perustuva asiakirja, johon kirjataan kaikki keskeiset toimenpiteet, joilla palvelujen tuottajat itse valvovat toimintayksiköitään, henkilökunnan toimintaa ja tuottamiensa palvelujen laatua. Omavalvontasuunnitelma laaditaan toimintayksikön esimiehen ja henkilökunnan yhteistyönä. Omavalvontasuunnitelma on pidettävä yksikössä julkisesti nähtävänä siten, että asiakkaat, omaiset ja yksikön omavalvonnasta kiinnostuneet voivat tutustua siihen ilman erillistä pyyntöä.

Ennakollisella valvonnalla varmistetaan asianmukainen, laadukas ja asiakkaiden tarpeita vastaava palvelutuotanto ja ehkäistään virheelliset, epäasianmukaiset tai laadultaan riittämättömät palvelukäytännöt. Ennakolliseen valvontaan kuuluu mm. yksityisten palveluntuottajien toimittamien ilmoitusten ja lupahakemusten käsittely: tuottajien haastattelut, rekisteröinti ja lausuntojen antaminen. Ennakollisella valvonnalla varmistetaan, että palveluntuottaja on toimintaa käynnistettäessä ottanut huomioon kaikki palveluun koskevat lainsäädännön ja tilaajavastuulain vaatimukset.

Reaktiivinen valvonta tarkoittaa jälkikäteisvalvontaa ja/tai -ohjausta. Sitä tehdään ilmi tulleiden epäkohtien tai esille nousseen huolen vuoksi; esimerkiksi palautteiden, muistutusten ja kantelujen käsittely on osa reaktiivisen valvonnan kokonaisuutta. Reaktiivisen valvonnan keskeinen toimenpide on huolikäynnin tekeminen yksikköön. Yleensä reaktiivinen huolikäynti suoritetaan ennalta ilmoittamatta, ja paikan päälle lähdetään hyvin lyhyellä varoitusaajalla tai välittömästi. Lievissä tapauksissa selvittely käynnistyy yhteistyössä palveluntuottajan kanssa ohjauksella ja neuvonnalla. Kunta on velvollinen ilmoittamaan tietoonsa tulleista epäkohdista Aluehallintovirastoon, joka vakavissa tapauksissa ottaa asian käsittelyynsä.

Valtakunnallisesti valvonnan painopistettä ollaan siirtämässä yhä enemmän ohjaukselliseen ja ennakolliseen valvontaan sekä palvelutuotannon omavalvontaan, mutta ne eivät yksistään ole riittäviä. Niiden rinnalle tarvitaan paitsi reaktiivista valvontatoimintaa ja ketterää epäkohtiin puuttumista myös *suunnitelmaperustaista valvontaa*, jota toteutetaan vuosikellon mukaisesti järjestämisvastuun piiriin kuuluvaan palvelutoimintaan. Suunnitelmaperustainen valvonta koskee paitsi Vantaalla sijaitsevien palveluyksiköiden toimintaa myös asiakkaiden kotona toteutettavaa palvelua – unohtamatta ulkopaikkakunnilla sijaitsevien yksiköiden vantaalaisten asukkaiden palveluja. Vantaalla hyödynnetään laajasti valvonnan eri muotoja ja menetelmiä.

Yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa painotetaan kunnan antamaa *ohjausta ja neuvontaa* ensisijaisena valvonnan muotona, ja niitä toteutetaan Vantaalla mm. seuraavilla tavoilla:

- kirjeet, kirjalliset ohjeet, tiedotteet
- konsultaatiot ja neuvonta
- sähköpostit, puhelinkontaktit
- yhteistyötapaamiset (AVI, kunta, palveluntuottaja)
- tilaajan ja tuottajan väliset palautekeskustelut
- asiakastytyväisyyskyselyt
- asiakirjojen perusteella tapahtuvat arvioinnit
- luvan myöntämiseen liittyvät tarkastukset
- ohjaus- ja valvontakäynnit
- koulutukset, teemakohtaiset yhteistyötilaisuudet, yhteiskehittäminen, palveluntuottajaseminaarit
- asiakasraadit
- läheisten illat
- hoitoneuvottelut

Valvontakäynnejä tehdään sekä ennalta ilmoitetusti että ennalta ilmoittamatta. Valvontakäynneistä laaditaan vuoden alussa vuosikello eli suunnitelma, milloin kunkin yksikön tai palvelutoiminnan valvontakäynti toteutetaan, ja onko se ennalta ilmoitettava vai ei.

Vuosikellon mukaiset valvontakäynnit ovat joko ennalta ilmoitettuja tai ennalta ilmoittamattomia. Ennalta ilmoitetussa valvontakäynnissä painopisteenä on yksikön toiminnan laaja tarkastelu. Vuosikelloon suunnitellaan myös yksiköiden ennalta ilmoittamattomat valvontakäynnit, joissa tavoitteena on toiminnan havainnointi ja henkilöstön haastattelu.

Joissakin tapauksista valvontakäynti suoritetaan ennalta ilmoittamatta, ja paikan päälle lähdetään hyvin lyhyellä varoitusajalla tai välittömästi - näissä tilanteissa taustalla on huoli-ilmoitus tai tieto yksikön haastavasta tilanteesta.

Toteutuneet ohjaus- ja valvontakäynnit tilastoidaan exceliin, jossa näkyy käyntiaika ja osallistujat, yksikössä tehdyt keskeiset havainnot ja kehittämiskohteet sekä niiden toteutumisen seuranta. Valvontaraportissa nostetaan esille myös havaitut onnistumiset laadukkaan palvelun tuottamisessa. Ennalta ilmoitetulle ohjaus- ja valvontakäynnille on laadittu oma lomakkeensa, samoin ennalta ilmoittamattomille käynneille ja reaktiivisille käynneille (liitteet 1, 2, 3 ja 4).

2.1 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT

Ikääntyneiden palvelujen laadunvalvontaa toteutettiin ympärivuorokautisiin tehostetun palveluasumisen yksiköihin, palvelutaloihin, päivätoimintaan ja kotiin vietäviin palveluihin.

Ikääntyneiden palveluissa valvonnan painopisteet vuonna 2021 liittyivät henkilöstön määrään ja osaamiseen, ikääntyneiden asiakkaiden ihmis- ja perusoikeuksien toteutumiseen sekä asiakkaan äänen kuulumiseen. Palvelutoiminnan laatua arvioitaessa keskeinen dokumentti omavalvontasuunnitelman ohella on palvelukuvaukseen, joka Vantaalla koskee yhtä lailla omaa toimintaa kuin ostettuja palveluja. Laadunvalvonnalla varmistetaan yhdenmukaiset ja tasavertaiset, palvelukuvauksen mukaiset palvelut vantaalaisille asiakkaille asuinpaikasta tai hoivayksiköstä riippumatta. Laadunvalvontaan liittyy aina asiakaskokemuksen keruu ja toteutuneen palvelun arviointi, mikä toteutetaan pääsääntöisesti pyytämällä satunnaisotannalla asiakasdokumentteja. Osana laadunvalvontaa tarkasteltiin mm. lääkepoikkeamien, makuuhaavojen ja asiakkaiden päivystyskäyntien määrää ja syitä.

2.1.1 Tehostettu palveluasuminen

Vantaalla oli vuonna 2021 kaiken kaikkiaan 28 tehostetun palveluasumisen yksikköä ikääntyneiden kuntalaisten tarpeisiin. Kaupungin oman palvelutuotannon yksiköitä tai osastoja oli 14 kuudessa eri vanhustenkeskuksessa – Hämeenkylässä vanhustenkeskuksen osalta vuonna 2021 käynnistyi vain yhden yksikön / kerroksen toiminta; toinen kerros otettiin käyttöön vuoden 2022 puolella. Ostopalveluyksiköitä oli niin ikään 14 kuudelta eri palveluntuottajalta. Lisäksi Vantaa valvoi myös Kaunialan sairaalan yksiköiden toimintaa.

Kaikkiin valvontavelvollisuuden piiriin kuuluviin yksiköihin tehtiin vuosikellon mukaisesti vähintään kaksi valvontakäyntiä, joista toinen ennalta ilmoitettuna ja toinen ennalta ilmoittamatta. Lisäksi tehtiin 8 reaktiivista huolikäyntiä.

Valvontaa toteutettiin ulkopaikkakuntien yksiköihin yhteistyössä yksiköiden sijaintikuntien kanssa. Valvontakäynnit tehtiin Vihdin vanhainkotisäätiöön, Riihikallion palvelukeskukseen, Norlandia Oy:n hoivayksikköön sekä Esperi Oy:n Tilkan yksikköön. Muiden kuntien alueella sijaitsevista yksiköistä, joissa asui vantaalaisia asiakkaita, saatiin 21 valvontakäyntiraporttia, jotka koskivat 17 yksikön toimintaa. Läheisiltä tai asiakkailta saatujen palautteiden perusteella joihinkin yksiköihin tehtiin huolikäyntejä ja ennalta ilmoittamattomia käyntejä tilanteen kartoittamiseksi.

Keväällä 2021 yksiköistä pyydettiin kaikkien tehostetun palveluasumisen asukkaiden RAI-arviointitulokset, joita verrattiin aiempiin tuloksiin. RAI-arvioinneista saadaan paitsi tietoa yksittäisten asiakkaiden toimintakyvystä myös kokonaiskuvaa eri yksiköiden asukastarpeista ja hoidollisuudesta. RAI-mittaritulosten tehokkaampi hyödyntäminen on keskeinen kehittämisen kohde vuodelle 2022: tarkoituksena on saada synnytettyä yhteinen kuva ja pidemmän aikavälin strateginen suunnitelma siitä, millä lailla ja millä laajuudella RAI-mittausten tuloksia ja vertailuja hyödynnetään tulevaisuuden hyvinvointialueella – ja mihin kaikkeen tuloksia käytetään.

2.1.2 Palveluasuminen

Vantaan alueella on 6 palvelutaloa, joihin kaupunki itse tuottaa palvelut. Jokaiseen tehtiin kaksi valvontakäyntiä, joista toinen oli ennalta ilmoittamaton.

Palvelutaloihin kohdentuvaa laadunvalvontaa kehitettiin ja kehitetään edelleen osana kotihoidon laadunvalvonnan kehittämistyötä, sillä niiden toiminta ei ole suoraan verrattavissa tehostettuun

palveluasumiseen. Palvelutalojen toiminta on paremmin verrattavissa kotihoitoon, ja siksi sen laadunvalvonnan kehittämistä on viisasta tehdä tiiviisti kotihoidon valvonnan kehittämisen rinnalla. Asiakastarpeet ovat palvelutalotoiminnassa muuttuneet, ja ne voivat olla aiempaa laajempia ja monimuotoisempia – asukkaat kun saavat asua loppuun asti palvelutaloasunnossa. Heitä ei toimintakyvyn heikentyessä enää lähdetä siirtämään tehostettuun palveluasumiseen, ellei siihen ole erityisiä perusteita, vaan hoito ja palvelu muokataan olemassa olevaan kotiin vastaamaan tarpeita. Tämä aiheuttaa haasteita esimerkiksi henkilöstömitoituksen määrittelylle – palvelutalotoimintaa valvottaessa ei ole oleellista laskea mitoituksia, vaan välittämän asiakasajan toteutumista. Henkilöstön määrä pitääkin suhteuttaa asukkaiden palvelutarpeisiin.

2.1.3 Kotona asumista ja liikkumista tukevat palvelut

Kotona asumista tukevia palveluja ovat mm. kotihoito, päivätoiminta, kuljetuspalvelut ja kotihoidon tukipalvelut.

Kotona asumista tukevien palvelujen laadunvalvonnan työkaluja on kehitetty vuoden aikana. Heinäkuussa 2021 otettiin käyttöön koonti-excel kaikkien ostopalveluiden palautteiden keräämistä varten. Myös palveluntuottajien ohjeistuksia on luotu ja parannettu, siten, että ne ohjaavat yksiselitteisesti sekä palveluntuottajan että työntekijöiden työtä.

Kotona asumista tukevien palveluiden järjestämistyötä tekevien henkilöiden laatuosaamista on vahvistettu vuoden aikana järjestämällä sisäisiä koulutuksia syksyn 2021 aikana. Koulutusten aikana työntekijöiden kanssa on käyty läpi laadukkaan palvelun sisältöä, palautteiden vakavuusasteen arvioimista sekä palveluntuottajayhteistyön toimintaa.

Ostopalveluina järjestettävän kotihoidon ja muiden kotiin vietävien ostopalvelujen laadunvalvontaa toteutettiin systemaattisesti osana päivittäistyötä. Kotihoidon laadunvalvonta on kohdentunut ostettuihin palveluihin, ja painotus on ollut yksilötason valvonnassa ja laskutuksen oikeellisuuden seurannassa. Päivittäislaadunvalvonta koostuu palautteiden ja selvityspyyntöjen koordinoimisesta, asiakaskirjausten vertaamisesta hoito- ja palvelusuunnitelmaan, käyntien toteutumien seurannasta sekä laskujen tarkastamisesta.

Laadunvalvonnan raportointia kehitettiin ja sen seuranta vahvistettiin. Syksyn aikana toteutettiin myös kotihoidon laadunvalvonnan pilotti, jossa kokeiltiin valvontakäyntiä oman palvelutoiminnan valvontaan

ostopalvelujen valvonnan rinnalle. Pilotissa valvontakäyntiä mallinnettiin yhtenäisen laadun seurannan ja valvonnan menetelmänä koko kotihoidon kenttään. Kokeiluun osallistui oman kotihoidon kaksi yksikköä ja yksi ostopalveluntuottaja.

Palveluntuottaja toimittaa kuukausittain koosteen asiakkaalle tuotetuista käynneistä ja tunteista, sekä asiakaskirjaukset. Raportoituja tietoja verrataan laskuihin, sekä Apotista löytyviin tietoihin. Mikäli laskutuksessa tai asiakkaan palveluiden toteutumisessa havaitaan puutteita, tehdään asiasta palveluntuottajalle selvityspyyntö. Epäselviä laskuja ei makseta.

Kaikkien ostetun kotihoidon palvelussa olevien asiakkaiden osalta vastuu asiakkaiden lääkehoidosta ja esimerkiksi RAI-arvioinneista oli kaupungilla. Asiakkaiden palvelujen toteutumista seurattiin tiiviisti. Asiakkaiden toteutuneista palveluista saaduista raporteista voidaan kattavasti seurata palvelun laatua ja jossain määrin myös vaikuttavuutta.

Kotihoidon ostopalveluista saatiin 21 palautetta, joista suurin osa oli vakavia laatupoikkeamia. Palautteet liittyivät hoitajien osaamisen tasoon ja käytökseen, asiakkaan kohtaamiseen sekä käyntien toteutumisen ajankohtaan. Kotihoidon palveluntuottajien kanssa on pidetty yhteistyöpalavereja ja niihin on tehty laadunvalvontakäyntejä. Yhden palveluntuottajan kohdalla yhteistyö lopetettiin kokonaan, ja asiakkaat siirrettiin toiselle palveluntuottajalle tai oman kotihoidon piiriin. Kaikkien asiakkaiden tarvitsemat palvelut saatiin järjestettyä, ja siirtymät toteutettua ilman, että palvelu olisi keskeytynyt.

Kaikki kotihoidon palveluista saadut palautteet käsiteltiin, ja ilmi tulleeisiin epäkohtiin puututtiin nopeasti. Kotihoidon kilpailutuksen valmistelussa on huomioitu asiakkailta tulleet palautteet. Tarjouspyyntöasiakirjoja laadinnassa pyritään ennaltaehkäisemään laatupoikkeamien syntyä ja palvelutuotantoa uhkaavia riskejä.

Yksityisten sosiaalipalvelujen tukipalveluja ovat muun muassa ateria-, turva-, ja siivouspalvelu. Näiden palvelujen saamiselle on määritelty omat arviointiperusteensa. *Ateriapalvelusta* vastasivat Vantaan tilapalvelut Vantti Oy ja Menukat Oy. Ateriapalveluista saatiin vuoden aikana yhteensä 22 palautetta, joista 3 oli positiivisia, 17 vakavuudeltaan kohtalaista ja 2 reklamaatiota / muistutusta. Ateriapalveluiden toteutuksessa on havaittu myös Vantaan sisäisestä toiminnasta johtuvia riskejä asiakkaiden palveluiden toteutumiseen esimerkiksi asiakkaan sairaalasta kotiutumisen yhteydessä. Kyseessä ei ole varsinaisen reklamaatio, vaan havaittu vakava riski palvelun toteutumiselle.

Turvapalveluita tuotetaan niin kotona asuville kuin palvelutalossa (joissa ei ole yöaikaista henkilöstöä) asuville vantaalaisille. Turvapalveluiden tuottajana toimi Addsecure. Turvapalvelusta saatuja palautteita tuli 5, joista 2 positiivisia. *Siivouspalvelut* kuuluvat sosiaalihuollon asiakkaiden kotisiivouspalvelun hankintasopimuksen alaisuuteen. Siivouspalveluista saatiin 5 palautetta, joista 1 oli positiivinen ja 4 negatiivista palautetta.

2.1.4 Lääkäripalvelujen auditoinnit

Hoivayksiköiden lääkäripalvelujen hankinnasta ja valvonnasta vastaa Terveyspalvelujen palvelualue, mutta yhteistyötä tehdään tiiviisti yli palvelualuearajojen. Vuonna 2021 toteutettiin yhdessä Terveyspalvelujen kanssa lääkäripalvelujen auditoinnit 21 eri hoivayksikössä. Auditoinneissa tarkasteltiin lääkäripalvelujen toteutumista hoivapalvelutuotannon näkökulmasta: millä lailla lääkäripalvelut tukevat palvelun toteuttamista ja asukkaiden hyvinvointia.

2.2 VAMMAISTEN PALVELUT

Vammaisten palvelujen laadunvalvontaa toteutettiin vuoden 2021 aikana tuettuun asumiseen, palveluasumiseen ja tehostettuun palveluasumiseen, työ- ja päivätoimintaan sekä kotiin vietäviin palveluihin (ml. henkilökohtainen apu). Vammaisasiakasryhmiä kohteissa olivat vaikeavammaiset, kehitysvammaiset, autismin kirjon asiakkaat sekä viittomakieliset asiakkaat.

Vammaispalvelujen valvonnan painopisteet liittyivät asiakkaan kognition ja itsenäisen suoriutumisen tukemisen ja edistämisen sekä osallisuuden vahvistamisen käytäntöihin sekä palvelukuvauksen mukaiseen toimintaan.

Lisäksi laatutiimistä osallistuttiin aktiivisesti hoito- ja palvelusuunnitelmapalavereihin, jolloin tavattiin asiakkaita, läheisiä, työntekijöitä ja havainnoitiin asumisyksiköiden toimintaa. Palaverit ovat osa jatkuvaa laadunarviointia.

2.2.1 Asumispalvelut

Vammaisten asumispalveluja tuottavia yksiköitä oli vuonna 2021 Vantaan alueella yhteensä 22, joista 8 kaupungin oman tuotannon yksiköitä. Ostopalveluyksiköitä oli 14 kahdeksalta eri palveluntuottajalta. Vuosikellon mukaisia valvontakäyntejä tehtiin 45, joista 24 ennalta ilmoitettuina ja 22 ennalta ilmoittamatta. Lisäksi tehtiin 2 ennalta ilmoittamatonta reaktiivista huolikäyntiä. Valvontakäyntien lisäksi laadunvalvontaa toteutettiin hoitoneuvottelujen sekä palautteisiin liittyvän selvitystyön menetelmien keinoin. Vammaisvalvonta vahvisti myös yhteistyötä Aikuisten ja perheiden sosiaalipalveluiden kanssa yhteiskäynneillä yksiköihin, joissa on molempien sijoittamia asiakkaita.

2.2.2 Vammaisten työ- ja päivätoiminta

Vammaisten työ- ja päivätoimintaa tarjoavia yksiköitä oli Vantaan alueella vuonna 2021 yhteensä 9, joista 6 kaupungin omia. Vammaisten työ- ja päivätoimintaan tehtiin 13 suunnitelmallista valvontakäyntiä, joista 10 oli ennalta ilmoitettua ja 3 ennalta ilmoittamatonta. Työ- ja päivätoiminnan laadusta ei tullut yhtään negatiivista palautetta, muistutusta eikä kantelua.

2.2.3 Vammaisten kotiin vietävät palvelut ja henkilökohtainen apu

Henkilökohtaisen avun kilpailutettu sopimuskausi oli päättymässä, ja uusi hankinta toteutettiin aikataulussa. Loppuvuodesta 2021 valmistauduttiin uuden sopimuskauden käynnistymiseen alkuvuodesta 2022, ja tämän tiimoilta pidettiin mm. asiakasilta, jossa uudet tuottajat esittäytyivät. Asiakasilta varten kerättiin myös tietoa asiakkaiden toiveista palveluntuottajan valinnassa. Vaihtoa uudelle palveluntuottajalle toivoi 50 henkilöä, jatkoa samalla palveluntuottajalla toivoi 103 henkilöä. Henkilökohtaisen avun kokonaisuuden kehittämisessä korostetaan asiakaskokemusta ja -osallisuutta, mikä on keskeinen teema vuodelle 2022.

Vammaisten kotiin vietävistä palveluista annettiin 11 palautetta, Palautteet liittyvät palvelun toteutumiseen sekä hoitajien osaamiseen. Kirjaamattomia palautteita, mutta joista keskustellaan säännöllisesti asiakkaiden kanssa, ovat palveluiden järjestämisen kesto sekä se, ettei asiakas saa täysin valita palveluntuottajaa itselleen. Uusi sopimuskausi ja sen johdosta tehdyt palveluntuottajavaihdokset aiheuttivat paljon keskusteluja.

2.3 PERHEHOITO

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä vastaa toimeksiantosopimuksen mukaisesta perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää. (Perhehoitolaki 263/2015 15§). Vantaan Vanhus- ja vammaispalveluissa vastuutyöntekijänä toimii perhehoidon laatukoordinaattori.

Sijoittavan kunnan tehtävänä on valvoa, että palvelu toteutuu perhehoitolain mukaisesti, ja että hoidettava saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet – myös ne, joiden järjestäminen kuuluu sijoituskunnan vastuulle. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan toiminnan ja toiminnan järjestämiseen käytettävät toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi (Perhehoitolaki 263/2015 22§). Perhehoidon laadunvalvonta painottuu siten ennakoivaan ja ohjaavaan työhön - valvontakäyntien sijaan toiminnassa korostuukin muilla keinoilla annettava perhehoitajan ohjaus ja tuki.

Ohjausta ja tukea annettiin eri muodoissa perhehoitajille 79 tapaamisen verran. Laatukoordinaattorin antaman tuen lisäksi perhehoidossa korostuu vertaistuen ja yhteisten koulutusten merkitys – lakisääteisiä ennakkovalmennuksia unohtamatta. Perhehoitajille järjestettiin v. 2021 24 yhteistä vertais-, verkosto- ja koulutustapahtumaa, joista 11 liittyi ennakkovalmennuksiin. Perhehoitajiksi haluaville järjestettiin jokavuotiseen tapaan ennakkovalmennusta sekä kevät- että syyskaudella. Kaiken kaikkiaan vuonna 2021 toteutettiin 150 perhehoidon ohjaukseen ja valvontaan liittyvää toimenpidettä, ja taulukosta 1 nähdään koko vuoden toimenpiteet eriteltyinä.

Taulukko 1. Perhehoidon ohjauksen ja valvonnan toimenpiteet

Perhehoidon valvonta 2021	
Tuki- ja ohjauskäynti perhehoitajan luona	13
Perhehoitajan muu tuki- ja ohjaustapaaminen	66
Alkuhaastattelu	13
Kotikäynti	8
Tutustumiskäynti perhekotiin, asiakas mukana	2
Tutustumiskäynti asiakkaan kotiin, perhehoitaja mukana	14
Perhehoitajien koulutustapahtuma	3
Perhehoidon vertaisryhmä	2
Perhehoidon verkostotapahtuma	8
Perhehoidon ennakkovalmennustapaaminen	11
Yhteinen arviointikeskustelu	7
Asiakaspalaveri (Skype/Teams)	1
Vuosittainen valvontakäynti perhekotiin	2
YHTEENSÄ	150

2.4 ULKOPAIKKAKUNTIIN TOTEUTETTU VALVONTA

Ulkopaikkakunnilla sijaitsevien yksiköiden valvontavastuu on sijaintikunnalla, mutta Vantaa valvoo kuntalaistensa saamia palveluja vähintäänkin yksilötasolla. Vantaa on myös pyytänyt valvontaraportit niistä kunnista, joissa on Vantaan sijoittamia tehostetun palveluasumisen asukkaita. Ulkopaikkakunnissa sijaitseviin yksiköihin tehdään aina tarvittaessa yhteisiä valvontakäyntejä valvontavastuullisen sijaintikunnan kanssa, mikäli yksikössä on Vantaan sijoittamia asukkaita – etenkin silloin, kun palvelutoiminnan laadusta on syntynyt huoli. Vuonna 2021 valvontakäyntejä ulkopaikkakuntiin tehtiin yhteensä 8.

Vantaan Vanhus- ja vammaispalvelut on ollut vahvistamassa muiden kuntien kanssa tehtävää laadunvalvonnan yhteistyötä. Säännöllisissä tapaamisissa on jaettu hyviä käytäntöjä, osaamista ja esimerkiksi asiakkuusprosessimalleja. Erityisesti Keravan kanssa tehtävää yhteistyötä on syvennetty sujuvaa ja turvallista hyvinvointialueelle siirtymistä ajatellen.

3 YHTEENVETO JA ARVIOINTI

Laadunvalvontasuunnitelma vuodelle 2021 sisälsi kaikkiin Vantaalla sijaitseviin yksiköihin kaksi valvontakäyntiä, joiden lisäksi valvontaa tehtiin Kaunialan sairaalaan ja ulkopaikkakuntiin yhdessä yksiköiden sijaintikuntien kanssa. Laadunvalvonnan suunnitelma rakennettiin huomioiden v. 2020

havaittuja kehittämiskohtia, joihin satsattiin kehittämistyön ja laadun parantamisen ohjauksessa sekä valvonnassa.

Laadunvalvonnan raportointia kehitettiin ja seuranta vahvistettiin etenkin kotiin vietävien palvelujen osalta, ja työ jatkuu vuonna 2022. Koronapandemia vaikutti heikentävästi laadunvalvonnan ennaltaehkäisevään työhön, kun moni läheisten illoista siirtyi loppuvuoteen, ja lopulta peruuntui kokonaan viime metreillä. Laadunvalvonnassa kiinnitetäänkin v. 2022 erityistä huomiota siihen, että palvelutoimintaa muistutetaan läheisten iltojen merkityksestä ja kannustetaan niiden järjestämiseen – vaikka sitten virtuaalitapaamisten muodossa.

Koronapandemia vaikutti myös hoitoneuvotteluihin osallistumiseen; niiden toteutumiseen kiinnitetään niin ikään huomiota vuonna 2022. Taulukkoon 2 on koottu koko vuoden laadunvalvonnan toimenpiteet palveluittain.

Taulukko 2. Valvonnan raportoituja toimenpiteitä v. 2021

	Vammaisten asuminen	Ikääntyneiden asuminen	Työ- ja päivä- toiminta	Koti- hoito	Tuki- palvelut	Yhteensä
Ohjaus ja neuvonta	jatkuvaa	jatkuvaa	jatkuvaa	jatkuvaa	jatkuvaa	jatkuvaa
Tuottajien ilmoitukset	4	3	-	60	40	107
Hoitoneuvottelut	104	30	ei raportoitu	-	-	135
Asiakas- ja läheisillat	3	5	-	-	1	9
Palveluntuottaja- seminaarit	1	2	-	3	32	51
Valvontakäynti, ennalta ilmoitettu	10 oma 14 osto	17 oma 20 osto	10	5	-	77
Valvontakäynti, ennalta ilmoittamaton	8 oma 14 osto	18 oma 20 osto	3	-	-	63
Huolikäynti, ennalta ilmoittamaton	1 oma 1 osto	3 oma 5 osto	-	3	-	13
Palautteet, muistutukset ja kantelut	14 oma 27 osto	27 oma 80 osto	-	27	46	221
Yhteensä	201	230	13	98	119	576

4 KOHTI HYVINVOINTIALUETTA: VALVONNAN KEHITTÄMINEN JA VUODEN 2022 SUUNNITELMA

Ikääntyneiden ja vammaisten palvelujen valvontaa jatketaan vuonna 2022 suunnitelmallisesti ja toimintaa edelleen kehitetään yhdessä Vantaa-Kerava -hyvinvointialueen valmisteluorganisaation, Keravan ja Vantaan kaupunkien laadunvalvonnan toimijoiden, muiden kuntien sekä sidosryhmien kanssa.

Laadunvalvonnassa on otettu käyttöön ns. vastuuparimalli, jossa jokaiselle Vantaalla sijaitsevalle yksikölle ja niille yksiköille, joissa on vantaalaisia asukkaita, on nimetty kaksi 'vastuutyöntekijää', jotka ovat ensisijaiset yhteistyötahot kaupungin suuntaan. Nimetyt työntekijät osallistuvat yksikön asukkaiden hoitoneuvotteluihin, läheisten iltoihin sekä antavat ennakoivaa ohjausta ja tukea yksikköön: he ovat osallisina ja saatavilla, näkyvänä osana yksikön arkea.

Laadunvalvonnan painopisteet vuonna 2022 liittyvät *asiakkaan kohtaamiseen, asiakaskokemuksen laatuun ja asiakkaan äänen kuulumiseen*. Valvontatoiminnassa panostetaan *ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään*, vahvasti *jalkautuvaan* ja enemmän saatavilla olevaan *tukeen ja ohjaukseen*, mutta samalla parannetaan *kyvykkyyttä reagoida nopeasti* paitsi yksittäisiin poikkeamiin tai epäkohtiin myös laajempiin, vahvasti palvelutoimintaan ja asiakkaiden elämään vaikuttaviin toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin (vrt. koronapandemia). Vaikka valvontatyössä satsataan ennakoivaan tukeen, ohjaukseen ja kumppanuuteen, ei valvonta onnistu ilman *suunnitelmaperustaista valvontaa*, jota toteutetaan vuosikellon mukaisesti esim. ennalta ilmoitettuina ja ennalta ilmoittamattomina valvontakäynteinä. Suunnitelmallisen työn lisäksi pitää olla valmiudet ketterään, välittömään reagointiin huoltilanteissa. Epäkohtailmoituksiin ja todennettuihin epäkohtiin reagoidaan tilanteen vaatimalla tavalla, ja tarvittaessa paikan päälle on lähdettävä saman tien. Laadunvalvonnan vuosikelloon aikataulutetaan erityisesti ennalta tiedossa olevat toimet, kuten valvontakäynnit ja vaikkapa läheisten illat, mutta myös muut laadunvalvonnan kokonaisuuteen kuuluvat toimenpiteet ja tehtävät halutaan saada näkyviksi tehokkaamman *raportoinnin ja läpinäkyvän seurannan* avulla.

Lääkelupien oikeellisuuden sekä lääkelupaprosessien ja -käytäntöjen asianmukaisuuden varmistaminen on yhteinen, kaikkea palvelualueen valvontaa koskeva tavoite/tehtävä, joka on otettu erityiseen seurantaan vuonna 2022. Palvelutoiminnan ja eri yksiköiden *tilannekuvaa seurataan* aiempaa tiiviimmin, ja saadun tiedon perusteella työpanosta ja resursseja voidaan kohdentaa viisaasti, joustavasti ja tehokkaasti. Esimerkiksi joidenkin yksiköiden osalta yksi valvontakäynti vuodessa voi riittää, jos toimintaa seurataan

riittävän tiiviisti muilla tavoin, kuten läheisten illoissa, hoitoneuvotteluissa ja jalkautumalla yksikköön muuten vaan, eikä huolta ole ilmennyt. Toisiin yksiköihin taas joudutaan tekemään useita valvonta- ja seurantakäyntejä vuodessa, minkä lisäksi otetaan vahvempia keinoja ohjauksen ja neuvonnan sekä muun ennakoivan ja jalkautuvan työn rinnalle (esim. sopimussanktiot).

Laadunvalvonnan *kehittämisen* painopisteet liittyvät pitkälti raportointiin, ajantasaisen ja oikeellisen tiedon parempaan hyödyntämiseen sekä toiminnan tietoperustaisuuteen, esimerkiksi RAI-arviointien entistä tehokkaampi hyödyntäminen, jota pohditaan sekä palvelualueen sisällä, hyvinvointialuevalmistelussa että kansallisella tasolla, ja jossa nähdään valtavasti mahdollisuuksia. Hyvinvointialuevalmistelussa kehitetään ja tarkastellaan koko toimialan laadunvalvonnan kokonaisuutta, ja valmisteluun osallistuminen mahdollistaa vaikuttamisen tulevaisuuden ratkaisuihin, minkä vuoksi hyvinvointialuevalmisteluun liittyvät tehtävät ja toimeksiannot priorisoidaan korkealle – heti ykkösprioriteetin, asiakkaiden hyvinvoinnin ja laadukkaan palvelun turvaamisen, jälkeiselle sijalle.

13 § Omaishoidon tuen myöntämisen perusteiden päivitys

VD/VD/3059/05.08.00/2022

ML-L/AH

Vanhus- ja vammaispalveluissa on päivitetty Omaishoidon tuen myöntämisen perusteita. Nykyiset myöntämisen perusteet 1.9.2016 alkaen on hyväksytty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 22.8.2019. Tämän jälkeen ohjeisiin on tehty teknisiä korjauksia 20.6.2018 ja 11.10.2019 sekä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukainen muutos 22.8.2019. Päivitystyön tavoitteena on ollut huomioida lainsäädännölliset muutokset ja korjaustarpeet sekä lisätä sisällön selkeyttä. Tämän lisäksi ohjeeseen on tehdyn aloitteen pohjalta lisätty esitys omaishoidon tuen hoitoryhmän kolme käyttöön ottamisesta ja sen myöntämisen perusteista.

Hoitoryhmään kolme kuuluvat henkilöt tarvitsevat runsaasti vaativaa, laitoshoidoa tai sairaalatasoista hoitoa korvaavaa ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Hoitotyö edellyttää ympärivuorokautista työpanosta, eikä hoidettava voi asua yksin. Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erityisen raskasta. Hoitoryhmässä päätökset ovat pääsääntöisesti määräaikaaisia, ja palkkion myöntäminen edellyttää moniammatillisen työryhmän käsittelyä. Kolmannen palkkioluokan käyttöön ottaminen tarjoaa tietyille vantaalaisille omaishoitajille korkeamman taloudellisen tuen, ja voisi esimerkiksi antaa mahdollisuuden jäädä töistä pois. Hoitoryhmän 3 käyttöön ottamisesta on tehty ennakkovaikutusten arviointi.

Vantaan kaupungin omaishoidon tuen myöntämisen perusteet toimii ohjeena työntekijöille yhdenvertaisen palvelujen myöntämisen tueksi. Päivitystyö on toteutettu työryhmätyöskentelynä työntekijöitä osallistaen. Yhteistyötä on tehty tiiviisti Keravan kanssa.

Omaishoidon tuen myöntämisen perusteilla varmistetaan iäkkäiden sekä vammaisten henkilöiden yhdenvertainen asema ja oikeudenmukaisuus omaishoidon tuen palvelun myöntämisessä. Ohjeella vahvistetaan yhtenäistä neuvontaa ja ohjausta kaikkien asiakkaiden osalta. Omaishoidon tuen myöntämisen perusteet on selkeä ohje ja perehdyttämisen väline, joka sujuvoittaa työtä ja varmistaa perustelut päätöksenteon tueksi.

Omaishoidon tuen myöntämisen perusteet on käsitelty vammaisneuvostossa 2.3.2022 ja vanhusneuvostossa 9.3.2022.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.3.2022 § 13

Vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään hyväksyä omaishoidon tuen hoitoryhmän kolme käyttöön ottaminen ja sen myöntämisen perusteet sekä aiemmin hyväksyttiin ohjeeseen tehdyt tekniset korjaukset.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Liite:

- iäkkäiden palvelujen myöntämisen perusteet 1.5.2022 alkaen

Täytäntöönpano: Vanhus- ja vammaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, puh. 050 312 1815

palvelupäällikkö Aila Halonen, puh. 050 314 5629,

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet ~~1.9.2016 alkaen~~ 1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.8.2016

Tekninen korjaus sivulla 7, 20.6.2018

Tekninen korjaus sivulla 11, 11.10.2019

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös annettu 22.8.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.3.2022 Muutosesitys alk.01.05.2022

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

Sisällys

1 Omaishoidon tuki	3
1.1 Omaishoidon tuen hakeminen	3
1.2 Palvelutarpeen arviointi	4
1.3 Hoito- ja palvelusuunnitelma	5
1.4 Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset	6
2 Päätös omaishoidon tuesta	7
2.1 Hoitoryhmä 1	9
2.2 Hoitoryhmä 2	10
2.3 Hoitoryhmä 3	11
2.4 Omaishoitotosopimus	11
2.5 Omaishoitajan ilmoitusvelvollisuus	12
3 Omaishoidon tuen hoitopalkkio	12
3.1 Myönnettyt muut palvelut vaikuttavat hoitopalkkioon	12
3.2 Myönnettyt etuudet vaikuttavat hoitopalkkioon	13
3.3 Omaishoidon palkkion maksaminen	14
3.4 Hoitopalkkion maksamisen keskeytys ja alentaminen	14
3.5 Omaishoitotosopimuksen päätyminen	15
4 Hoitajaa koskevat ohjeet ja hoitajan tukeminen	16
4.1 Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva	17
4.2 Vapaan järjestäminen	17
5 Asiakasmaksut	18

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

1 Omaishoidon tuki

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja hoitotehtävää tukevista palveluista. Palvelut hoidettavalle määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tuki ja omaishoitajan velvollisuudet määritellään omaishoitosopimuksessa.

Omaishoidon tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon tuen toteutumista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja tukea omaishoitajan työtä.

1.1 Omaishoidon tuen hakeminen

Palvelutarpeen selvittely tehdään aina ennen tuen myöntämistä. Tukea haetaan suullisesti pyytämällä palvelutarpeen arviointi tai kirjallisesti omaishoidon tuen hakemuksella. Tarvittaessa hakijaa pyydetään toimittamaan lääkärinlausunto, josta ilmenee hoidettavan terveydentila ja avuntarve.

Omaishoidon tuen asiakkuuksien hoito **Kotona asumisen tuessa:**

- ~~vanhusten avopalveluissa~~ Ikääntyneiden omaishoitoperheet ja muistisairaiden omaishoitoperheet. Hakeminen tapahtuu ~~pyytämällä~~ **ottamalla yhteyttä Seniorineuvontaan puh. 09 839 24202 tai seniorineuvonta@vantaa.fi tai Maisan kautta. Seniorineuvonnasta palvelutarpeen arviointi.**
- ~~vammaispalveluissa~~ Vammaisten omaishoitoperheet sekä lasten ja aikuisten omaishoitoperheet. Hakeminen tapahtuu **ottamalla yhteyttä Vammaisneuvontaan puh. 09 839 24682 tai vammaisneuvonta@vantaa.fi tai Maisan kautta. Omaishoidon tukea voi hakea myös** omaishoidon tuen hakulomakkeella. Lomakkeita on saatavilla Vantaan kaupungin nettisivuilla, Vantaa-infossa ja ~~vammaispalvelujen~~ **vammaisten asiakasohjausyksikön** toimistolla. Hakemus palautetaan ~~vammaispalvelujen~~ **vammaisten asiakasohjausyksikön** toimistoon **Rajatorpantie 8A, 01600 Vantaa.**

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

1.9.2016 alkaen

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

Asiakkaaksi –tulon prosessi (lisätty ohjeeseen selkiyttämään ohjetta ja prosessia)

Kuva 1. Asiakkaaksi tulon prosessi

1.2 Palvelutarpeen arviointi

Omaishoidon tuen myöntämisestä päättäminen perustuu aina hoidettavan ja hoitajan monipuoliseen **yksilöllisen** elämäntilanteen, toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Henkilön hoidon tarve sekä muiden välttämättömien palveluiden tarve ja määrä arvioidaan kotikäynnillä. **Kokonaistilanteen arvioinnissa huomioidaan omaishoitajan antaman hoidon vaativuus ja sitovuus sekä valvonnan ja ohjauksen tarve. Perheen kotitöitä ja kodin ulkopuolisia asioita ei huomioida omaishoidon tuen hoitoisuusryhmää arvioitaessa.** Perustellusta syystä voidaan omaishoidon tuen hakemus käsitellä myös asiakirjojen perusteella ilman kotikäyntiä. Arvioinnin tueksi voidaan pyytää erikseen lääkärintodistus ja/tai eri asiantuntijoiden lausuntoja.

Palvelutarpeen arviointi tehdään tarvittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilökunnan yhteistyönä. Jos omaishoitoperheenjäsenenä on lapsi, lapsen tilanne

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

selvitetään erikseen ja kuullaan lasta. Omaishoidon tuen päätös tehdään lapsen etu huomioon ottaen. Arvioinnin tavoitteena on omaishoitoperheen kokonaistilanteen huomioon ottaminen ja tarvittavien palvelujen yhteensovittaminen.

Hoidettavan hoidon tarpeen määrittämisessä käytetään apuna toimintakykymittareita: RaiScreenner, MMSE, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden alle 16-vuotiaiden hoitoisuusarviointi.

Aikuisen omaishoidon tuen hakijan toimintakyvyn arvioinnissa otetaan huomioon hoidon sitovuus, hoidettavan selviytyminen henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa, esim. liikkumisessa, pukeutumisessa, ~~syömisessä~~ ruokailussa, wc-toiminnoissa, peseytymisessä, ja lääkityksestä huolehtimisessa, ja muissa terveyden- ja sairaanhoidollisissa hoitotoimenpiteissä sekä yöllisen hoidon tarpeessa. Lisäksi arvioidaan hakijan sosiaalinen toimintakyky, asuinympäristön toimivuus ja kuntoutumisen mahdollisuudet.

Lapsen (alle 16-v.) osalta tuen tarvetta arvioitaessa yhtenä arviointikriteerinä on, että lapsella on sairaudesta tai vammasta aiheutuva erityisen hoidon tarve ikäkehitystasoon nähden. Lapsen hoidon ja avun tarvetta verrataan saman ikäisen lapsen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarpeisiin.

1.3 Hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Hoito- ja palvelusuunnitelma sisältää tiedot omaishoidon tukea koskevan lain mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksista koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta.

Hoito- ja palvelusuunnitelmaan kirjataan:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö sekä hoidon sitovuus
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö asiakkaan/omaisen itsensä kertomana
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien ja muun poissaolon aikana
- hoidettavan näkemys ja mielipide
- oma työntekijä tai vastuutyöntekijä

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

- omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- omaishoidon tuen säännölliset vapaat ja palveluohjaajan tuki
- ~~hoitajalle järjestettävien alle vuorokauden virkistysvapaiden toteutuminen~~

Vastaavat tiedot voidaan myös kirjata palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelmaan.

1.4 Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset

Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään omaishoitoperheen kokonaistilanne ja millaisten palvelujen turvin perheen hyvinvointia on mahdollista tukea. Selvityksessä kiinnitetään huomio sekä voimavaroihin että selviytymisessä ilmeneviin haasteisiin. Omaishoidon päätökseen vaikuttaa perheen tilanne, myönnettyt muut palvelut ja myöntämisessä käytettävien mittareiden antama tieto.

Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen etuus. Sitä maksetaan kaupungin talousarviossa myönnetystä määrärahasta eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville. Omaishoidon tuesta annetun lain 3 §:n mukaan kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1. henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai huolenpitoa
2. hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla
3. hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
4. omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävä
5. Hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva
6. tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista

Hoitoa tarvitsevan henkilön tosiasiallinen kotikunta tulee olla Vantaa. Jos hoidettavan kotikunta vaihtuu, on hakemus omaishoidon tuesta laitettava vireille uudessa kotikunnassa. **Kotikuntalain mukaan kotikunta on henkilön tosiasiallinen asuinpaikka.**

Omaishoito tapahtuu ~~hoidettavan kotona~~ **kotiloissa, vantaalaisen hoidettavan kotona tai Vantaalla asuvan omaishoitajan kotona.** ~~Hoitajan kotona järjestettyyn hoitoon voidaan~~

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

~~soveltaa perhehoitolain (236/2015) säännöksiä. Tällöin tehdään toimeksiantosopimus perhehoidon järjestämisestä perhehoidon tuottajan kanssa.~~ Omaishoidon tukea voidaan myöntää muualla kuin Vantaalla asuvan omaishoitajan kotiin määräaikaisesti enintään vuoden ajaksi. Asiakkaan muutto muualla asuvan omaisen luokse pidemmäksi aikaa muuttaa asiakkaan tosiasiallista asuinkuntaa. Tällöin palvelut voi hakea uudesta asuinkunnasta.

Omaishoidon tukea ei myönnetä sosiaali- ja terveydenhuollon hoitokoteihin tai kunnan palvelutaloasuntoihin. Yksityisiin palvelutaloihin omaishoidon tukea voidaan myöntää, jos omaishoidon tuen kriteerit **myöntämisen perusteet** muuten täyttyvät.

Omaishoidon tuen avulla tuetaan kotona asumista, mutta pelkästään asioiden hoito tai kodinhoito ei ole riittävä peruste omaishoidon tuen myöntämiselle.

2 Päätös omaishoidon tuesta

Päätös omaishoidon tuesta tehdään hoidettavalle. Päätöksen tekee sosiaali- ja terveydenhuollon viranhaltijoiden päätösvaltaa koskevassa ohjeessa määritelty työntekijä. Hakemus voidaan tarvittaessa käsitellä työryhmässä.

Omaishoidontuki myönnetään ~~päätöksenteosta seuraavan kuukauden alusta *tekninen korjaus:~~ hakemuskuukauden alusta tai kun määrärahaa on vapautunut. Tukea ei makseta takautuvasti. Päätös tehdään toistaiseksi **voimassa olevaksi**. Erityisestä syystä päätös voi olla määräaikainen.

Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan kaikille asiakkaille, joilla on sopimus omaishoidon tuesta. Vastaavat tiedot voidaan myös kirjata Palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelmaan. Jos hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmaa muutetaan niin, että palkkio muuttuu, siitä tehdään uusi päätös.

Omaishoitaja saa ohjausta omaishoidon toteutukseen liittyvissä kysymyksissä tuen myöntäneen työyksikön työntekijältä. Omaishoidon tilannetta seurataan tuen myöntäneen yksikön työntekijän tai jonkun muun sosiaali- ja terveydenhuollon yksikön työntekijän toimesta. Tarvittaessa tilanne tarkistetaan omaishoitoperheen pyynnöstä tai tilanteen muuttuessa.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

1.9.2016 alkaen

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

Omaishoidon tuen päätöksenteko perustuu asiakkaan tilanteen **kokonais**arviointiin, kotona asumista tukevaan palvelukokonaisuuteen sekä **seuraaviin alla oleviin myöntämisen perusteisiin**. **asiakkuuskriteereihin**. **Hoitopalkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Vantaa maksaa omaishoidon tukea kolmessa eri hoitoryhmässä. Palkkion suuruus tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin mukaan. Hoidettavat sijoitetaan kolmeen hoitoryhmään käyttämällä mm. hoidon ja huolenpidon arvioinnissa käytettäviä mittareita. Toimintakykymittareista saatavat raja-arvot eri hoitoryhmissä ovat viitteellisiä. Arviointitilanteessa katsotaan aina asiakkaan kokonaistilannetta.**

TAULUKKO poistetaan

Lapset	Hoitoryhmä 1	Hoitoryhmä 2
	Hoidettava tarvitsee toiminnoissa sairauden tai vamman johdosta jatkuvaa päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa .	Hoidettava tarvitsee toiminnoissa sairauden tai vamman johdosta runsaasti hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina.
	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti myös öisin.
	Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vähintään keskivaikea häirtä verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.	Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vaikea häirtä verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.
	Lapsen hoitoisuus vähintään 20/45 (keskivaikea häirtä).	Lapsen hoitoisuus vähintään 31/45 (vaikea häirtä).
Aikuiset ja Ikääntyneet	Hoitoryhmä 1	Hoitoryhmä 2
	Hoidettava tarvitsee sairauden tai vamman johdosta jatkuvaa päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa	Hoidettava tarvitsee sairauden tai vamman johdosta runsaasti hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina.
	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti myös öisin.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

1.9.2016 alkaen

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

ympäri vuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Omaishoidon tuki on vaihtoehto esim. säännölliselle, päivittäiselle kotihoidolle tai palvelutaloasumiselle. Rai ja tarvittaessa MMSE-arviointi: ADLH ≥ 1 ja IADL ≥ 8 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 2 ja MMSE $\leq 24/30$ (päättökseen tekokokyky) tai DRS ≥ 6 ja GDS $\geq 15/30$ (masennus) Yllä olevat optimaalisesta hoidosta huolimatta	Rai ja MMSE-arviointi: ADLH ≥ 3 ja IADL ≥ 15 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 3 ja IADL ≥ 10 tai MMSE $\leq 17/30$ optimaalisesta hoidosta huolimatta (päättökseen tekokokyky) tai MAPLE 4 tai 5 (palveluntarve) tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat kuten jatkuva harhaisuus, täysi aloitokyvyttömyys, oman hoidon laiminlyönti
--	--

2.1 Hoitoryhmä 1

Tähän hoitoryhmään kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat sairauden tai vamman johdosta jatkuvaa päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa. Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.

Yksilöllisiä suuntaa antavia perusteita:

- Rai ja tarvittaessa MMSE-arviointi:
ADLH ≥ 1 ja IADL ≥ 8 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 2 ja MMSE $\leq 24/30$ (päättökseen tekokokyky) tai DRS ≥ 6 ja GDS $\geq 15/30$ (masennus), edellä mainitut optimaalisesta hoidosta huolimatta
- Omaishoidon tuki on vaihtoehto esim. säännölliselle, päivittäiselle kotihoidolle tai palvelutaloasumiselle.
- Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vähintään keskivaikea haitta verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

- Alle 16-vuotiaan hoitoisuus vähintään 20/45 (keskivaikea haitta)

2.2 Hoitoryhmä 2

Hoitoryhmään kuuluvat henkilöt tarvitsevat sairauden tai vamman johdosta runsaasti hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina. Hoidettava ei voi asua yksin. Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti myös öisin. Omaishoitaja ei voi olla säännöllisesti työssä.

Uusi teksti Keravan ohjeen pohjalta: Tätä palkkiota voidaan maksaa omaishoitajalle, jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana tehtävän omaishoidon vuoksi lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa työtään tai päätoimista opiskelua esimerkiksi peruskoulutusta, ammattiin valmistavaa koulutusta tai päätoimista jatko-opiskelua. Siirtymävaihe voi olla esimerkiksi saattohoitotilanne, vammaisen lapsen koulunkäynnin aloittaminen tai henkilön toipuminen vakavasta onnettomuudesta. Siirtymävaiheen aikaisesta hoitopalkkiosta tehdään määräaikainen päätös. Siirtymävaiheen jälkeen arvioidaan omaishoidettavan hoitoryhmä uudelleen.

Yksilöllisiä suuntaa antavia perusteita:

- Ympäri vuorokautinen hoidon tarve
- Rai ja tarvittaessa MMSE-arviointi:
ADLH ≥ 3 ja IADL > 15 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 3 ja IADL > 10 tai MMSE $\leq 17/30$ optimaalisesta hoidosta huolimatta (päättöksentekokyky) tai MAPLE 4 tai 5 (palveluntarve) tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat kuten jatkuva harhaisuus, täysi aloitekyvyttömyys, oman hoidon laiminlyönti
- Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vaikea haitta verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.
- Alle 16-vuotiaan hoitoisuus vähintään 31/45 (vaikea haitta).

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

2.3 Hoitoryhmä 3

Hoitoryhmään kuuluvat henkilöt tarvitsevat runsaasti vaativaa, laitoshoidon tai sairaalatasoista hoitoa korvaavaa ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Hoitotyö edellyttää ympärivuorokautista työpanosta eikä hoidettava voi asua yksin. Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erityisen raskasta. Hoitoryhmässä päätökset ovat pääsääntöisesti määräaikaista ja palkkion myöntäminen edellyttää moniammatillisen työryhmän käsittelyä.

Yksilöllisiä suuntaa antavia perusteita:

- Jatkuva ympärivuorokautinen vaativaa, laitoshoidon vastaava hoidon tarve
- CPS ≥ 4 ja/tai ADLH ≥ 4
- MMSE 0-12 (vaikea muistisairaus)
- Erityistilanteet, joissa esimerkiksi omaisen ottaa pitkäaikaishoidossa olevan hoidettavan kotihoitoon ja omaisen jää hoidon toteuttamisen vuoksi pois ansiotyöstä
- Omaishoidon vaihtoehtona on vaativan ympärivuorokautisen hoivan tarve
- Alle 16-vuotiaan hoitoisuus vähintään 31–45 (vaikea haitta)

2.4 Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma tai palvelutarpeen arviointi ja palvelusuunnitelma.

Omaishoitosopimuksessa sovitaan:

- hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta
- hoitajalle järjestettävistä vapaapäivistä
- määräaikaisten sopimuksen kestosta
- hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä
- sopimuksen irtisanomisesta
- muista hoitoa koskevista seikoista

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

2.5 Omaishoitajan ilmoitusvelvollisuus

Omaishoitajalla on ilmoitusvelvollisuus tuen myöntäneeseen yksikköön seuraavissa asioissa:

- omaishoidettavan tilaan liittyvät muutokset
- omaan omaishoitajana toimimiseen liittyvät muutokset
- omaishoidon tukeen vaikuttaviin etuuksiin liittyvät muutokset
- asumiseen ja asuinpaikkaan liittyvät muutokset

Muutostilanteissa omaishoidon tuesta tehdään uusi arvio. Tarvittaessa muutetaan omaishoidon sopimusta tai päätetään omaishoitosopimus. Jos muutoksen ilmoittaminen on laiminlyöty ja tämän seurauksena on maksettu omaishoidon tuen palkkiota perusteetta, perusteetta maksettu palkkio peritään takaisin.

3 Omaishoidon tuen hoitopalkkio

Omaishoidon tukea koskevan lain mukaan palkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Vantaa maksaa omaishoidon tukea kahdessa eri hoitoryhmässä.

Hoitoryhmä 1

Vähimmäishoitopalkkio (423,61€ kuukaudessa 1.1.2022 alkaen)

Hoitoryhmä 2

Korotettu hoitopalkkio (847,22€ kuukaudessa 1.1.2022 alkaen)

Hoitoryhmä 3

Korotettu hoitopalkkio (1553,20€ kuukaudessa 1.1.2022 alkaen->Keravan palkkiotaso 2022)

Omaishoidon tukea koskevan lain 6 §:n mukaan hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

3.1 Myönnettyt muut palvelut vaikuttavat hoitopalkkioon

~~Hoidettavat sijoittuvat hoitoryhmiin samojen asiakkuuskriteerien perusteella, mitä on käytössä kotihoidossa, palveluasumisessa sekä ympärivuorokautisessa hoidossa. Jos asiakas saa muita palveluja tai hän on osan vuorokaudesta muualla kuin kotona niin, että hoidon sitovuus oleellisesti vähenee, hoitopalkkio maksetaan sen ryhmän mukaan, joka vastaa hoidon~~

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

~~sitovuutta ja vaativuutta. Muita palveluja voivat olla esim. päivähoito tai kotihoito. Hoidettava voi olla päivisin esim. säännöllisessä suojatyössä, työtoiminnassa, päivähoidossa, koulussa, päiväsaunassa tms.~~

Omaishoitajalle maksettavan palkkion suuruus määräytyy porrastettuna hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella. Hoitopalkkiossa otetaan huomioon omaishoidon ohella annettavat muut kunnan järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut. Mikäli asiakas saa muita palveluita tai hän on osan vuorokaudesta muualla kuin kotona niin, että omaishoidon sitovuus olennaisesti vähenee, hoitopalkkio maksetaan sen ryhmän mukaan, joka vastaa omaishoidon sitovuutta ja vaativuutta. Muita palveluita voivat olla esim. henkilökohtainen apu, päivähoito tai kotihoito. Hoidettava voi olla esim. säännöllisessä työtoiminnassa, päivätoiminnassa tai koulussa.

3.2 Myönnetty etuudet vaikuttavat hoitopalkkioon

~~Jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemään omaa tai toisen työtä ja hoidettava kuuluu hoitoryhmään kaksi tai hoitajalla ei ole oikeutta omaishoidon tukeen mikäli hänellä on:~~

- ~~1. vähäistä suurempia työtuloja~~
- ~~2. oikeus sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvun mukaiseen erityishoitorahaan~~
- ~~3. oikeus vuorotteluvapaalain (1305/2002) 13 §:n mukaiseen vuorottelukorvaukseen~~

~~Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työeläkeindeksin mukaan (työntekijän eläkelaki 395/2006 § 96).~~

~~Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos:~~

- ~~• hoidon sitovuus sekä hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä tai~~
- ~~• siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.~~

Palkkion määrä voi olla edellä mainittua määrää alempi hoitajan esittämän erityisen syyn perusteella. Hoitajan esittämä erityinen syy voi olla esimerkiksi se, että vähimmäismäärää pienemmän hoitopalkkion vastaanottaminen on hänelle ja hänen perheelleen taloudellisesti edullisin vaihtoehto.

Omaishoidontuki saattaa vaikuttaa Kansaneläkelaitoksen ja työvoimatoimiston etuuksiin (esim. työttömyysturvan myöntämiseen). Hoitajan tulee itse tarkistaa omaishoidontuen vaikutukset saamiinsa muihin etuuksiin.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

~~Kansaneläkelaitoksen maksaman äitiys- tai vanhempainrahakauden ajalle ei myönnetä omaishoidon tukea. Omaishoidon tuen ulkopuolelle jäävät myös kotihoidon kuntalisää saavat lapset (ns. Vantaa-lisä).~~

3.3 Omaishoidon palkkion maksaminen

Tuki maksetaan hoitajalle kuukausittain kuukauden viimeisenä päivänä jälkikäteen. Esimerkiksi lokakuun palkkio on maksussa marraskuun viimeisenä päivänä. Tuki on veronalaista tuloa.

Useampi henkilö voi osallistua hoidettavan hoitoon. Koko tuki maksetaan yhdelle hoidosta vastaavalle henkilölle.

3.4 Hoitopalkkion maksamisen keskeytys ja alentaminen

Omaishoitajalla on velvollisuus ilmoittaa hoidossa tapahtuvista keskeytyksistä tuen myöntäneen yksikön työntekijälle.

Hoidettavan ei tarvitse jatkuvasti oleskella vakituksessa asunnossaan saadakseen omaishoidon tukea. Esimerkiksi silloin, kun hoidettava ja hoitaja ovat yhdessä kesämökillä tai lyhyellä ulkomaanmatkalla hoidettavalla on oikeus omaishoidon tukeen. Pitkäaikainen oleskelu ulkomailla tulee ilmoittaa omaishoidon tuesta vastaavalle työntekijälle. Yli kolmen kuukauden kestävä matka keskeyttää tuen maksun.

Hoitajasta johtuvasta syystä palkkion maksaminen keskeytyy välittömästi.

Jos omaishoito keskeytyy tilapäisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Jokaisella omaishoidon tuesta annetun lain 8 §:n mukaisen omaishoitosopimuksen tehneellä hoitajalla on oikeus pitää vapaata 2-3 vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Jos hoito- ja palvelusuunnitelmassa on sovittu hoidettavan ympärivuorokautisesta hoidosta muualla kuin kotona osana hoidon kokonaisuutta, tulee hoitajan käyttää vapaapäivät silloin kun hoidettavan hoito on järjestetty muualla.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Palkkiota alennetaan, jos omaishoitotehtävä toistuvasti tai suunnitelmaan perustuen keskeytyy. Toistuva keskeytys tarkoittaa yhtäjaksoisesti vähintään kolmen kuukauden aikana toteutuvaa keskeytystä. Alennuksesta tehdään aina omaishoitotosopimus, jossa vähennysprosentti on määritelty. Alennusprosentti lasketaan hoidon keskeytyspäivien mukaisesti, kukin keskeytyspäivä vähentää palkkiota 4 % / keskeytyspäivä. **Omaishoidon vapaavuorokauden lopetus ja samana päivänä alkava ympärivuorokautisen lyhytaikaishoidon päivä ei alenna omaishoidon palkkiota ts. tältä päivältä ei lasketa 4 % palkkion vähennystä *.** Lakisääteiset vapaapäivät eivät vähennä omaishoidon tuen palkkiota. Enimmillään, keskeytyspäivien ollessa 14 vrk mukaan lukien lakisääteiset vapaapäivät, alennusprosentti on ~~48~~ 44 %. Jos tarve muualla tapahtuvalle hoidolle on toistuvasti tätä suurempi, omaishoito lakkautetaan.

Hoidettavalle tai hoitajalle myönnetty kuntoutus ei vaikuta hoitopalkkion maksamiseen.

~~*) tekninen korjaus. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös annettu 22.8.2019~~

3.5 Omaishoitotosopimuksen päättyminen

Omaishoidon tuen päättyessä asiasta tehdään aina päätös, joka annetaan tiedoksi myös hoitajalle. Määräaikainen sopimus päättyy ilman erillistä päätöstä.

Sopimus päättyy ilman irtisanomista sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi tai hänet siirretään pitkäaikaiseen hoitoon.

Omaishoitotosopimus voidaan puolin tai toisin irtisanoa päättymään. Hoitajan irtisanomisaika on yksi kuukausi ja kaupungin irtisanomisaika on kaksi kuukautta irtisanomista seuraavasta kuukaudesta. Hoitajan irtisanoessa sopimuksen voidaan hänen pyynnöstään noudattaa lyhyempääkin aikaa, mikäli se hoidon kannalta on tarkoituksenmukaista.

Sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi, jos hoidon jatkuessa voidaan katsoa, että hoidettavan tai hoitajan terveys ja/tai turvallisuus vaarantuu, mikäli sopimusta jatketaan. Tällöin omaishoidontuen palkkion maksaminen päättyy välittömästi. Hoitajaa ja hoidettavaa kuullaan ennen sopimuksen purkamista. Puutteen korjaamiselle voidaan antaa määräaika. Sopimuksen purkamisesta tehdään päätös hoitajalle. Asiakkaalle tehdään päätös omaishoidon tuen päättymisestä.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

4 Hoitajaa koskevat ohjeet ja hoitajan tukeminen

Hoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt. Lisäksi omaishoitajan tulee olla elämäntilanteensa, terveytensä ja toimintakykynsä puolesta soveltuva omaishoitajaksi. Omaishoitaja voi olla omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö.

Tarvittaessa voidaan pyytää omaishoitajan terveydentilasta lääkärinlausunto, joka sisältää kannanoton hänen toimintakyvystään. Sotilasvammalain piiriin kuuluvan hakijan, jonka haitta-aste on vähintään 20 %, tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi Valtiokonttorin päätös. Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoitajalla on muistisairaus, mielenterveyden ongelmia, päihteiden väärinkäyttöä tai hoitajan toimintakyky ja muu terveydellinen tila selvästi rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana, vaikka rinnalle voitaisiin järjestää riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluja ja tukea. Omaishoitajan soveltuvuus tehtävään arvioidaan.

Omaishoitajan tulee olla pääsääntöisesti 18-vuotias. Jos kuitenkin omaishoitajaksi hyväksytään alle 18-vuotias henkilö, tulee erityisesti kiinnittää huomiota hoitajan sopivuuteen, työtuntien määrään, sopimuksen tekoon, vastuukysymyksiin sekä siihen, ettei oppivelvollisuuden suorittaminen vaarannu. **Alle 18-vuotiaan hakijan soveltuvuus omaishoitajaksi käsitellään moniammatillisessa tiimissä tai linjaustyöryhmässä.**

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa Vantaan kaupunkiin, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Hoitajan eläketurva määräytyy kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukaisesti.

Omaishoidon tuki koostuu hoitopalkkiosta, hoidettavalle myönnettävistä palveluista ja hoitajalle suunnatusta erilaisesta tuesta. Omaishoitajia tuetaan järjestämällä ryhmämuotoista valmennusta ja koulutusta omaishoitajan tehtävää varten. ~~Kullakin~~ **Kullekin** asiakkaalle nimetään oma työntekijä yksiköstä, josta omaishoidon tuki myönnetään. Asiakas ja hänen omaishoitajansa voivat olla yhteydessä häneen omaishoitoon liittyvissä asioissa. Omaishoitajan hyvinvointia ja terveyttä arvioidaan seurantakäyntien yhteydessä. ~~Tarvittaessa hänelle järjestetään hyvinvointi- ja terveystarkastus.~~ **Omaishoitajille järjestetään tarvittaessa hyvinvointi- ja terveystarkastus sekä hänen hyvinvointiansa ja hoitotehtävänsä tukevia sosiaali- ja terveystarpeita. Tarve tarkastuksille ja muille palveluille arvioidaan osana palvelutarpeen arviointia ja kirjataan palvelusuunnitelmaan.**

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Vantaan kaupungilta omaishoidon tukea saava henkilö pääsee maksutta Vantaan kaupungin liikuntapalveluiden hallinnassa oleviin uimahalleihin ja kuntosaleihin niiden aukioloaikoina. Poikkeuksena Koivukylän vanhustenkeskuksen kuntosali, jonka käyttö edellyttää kulkutunnisteen ostamisen Tikkurilan Vantaa-infosta aukioloaikoina.

Omaishoitajalla on mahdollisuus tuoda hoidettavansa päivätoimintakeskukseen, jos omaishoitajalla on jokin akuutti oma meno (esim. lääkärissä käynti) ja hoito ei ole muutoin järjestynyt. Tilapäinen sijaishoito on tarkoitettu ikääntyneille omaishoidettaville. Hoidettavan tulee olla toimintakyvyltään sellainen, että hän kykenee osallistumaan päivätoiminnan ryhmätoimintaan.

Sosiaali- ja kriisipäivystykseen puh. 09 8392 4005 voi ottaa yhteyttä äkillisissä kriisitilanteissa esim. omaishoitajan sairastuessa äkillisesti, akuutissa perheväkivaltatilanteessa tai läheisen menehdyttyä.

~~Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa Vantaan kaupunkiin, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Hoitajan eläketurva määräytyy kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukaisesti. Sama mainittu jo aikaisemmin~~

4.1 Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehnyt kunta ottaa tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n mukaisen vakuutuksen hoitajalle. Hoitotilanteessa tapahtuneesta tapaturmasta tulee ilmoittaa omalle työntekijälle.

4.2 Vapaan järjestäminen

Hoitoryhmässä 1 omaishoitajalla on lakisääteinen oikeus kahteen ja hoitoryhmässä 2 ja 3 kolmeen vapaavuorokauteen kalenterikuukaudessa. Oikeus vapaavuorokausiin syntyy niiden kuukausien ajalta, jolloin omaishoitaja on huolehtinut hoidettavasta ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Vähäiset keskeytykset eivät vaikuta vapaapäiväoikeuteen.

Omaishoidon tuen vapaa voidaan järjestää päivätoiminnassa, perhehoidossa, sijaishoitajan toimeksiantosopimuksella hoidettavan kotona, lyhytaikaisessa hoiva-asumisessa/tilapäishoidossa sekä palvelusetelillä kotiin ostettavaan palveluun tai hoiva-asumiseen.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet

~~1.9.2016 alkaen~~

1.5.2022 alkaen

**Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut**

Hoitajan jaksamisen tukemiseksi vapaavuorokaudet suositellaan pidettäväksi kuukausittain. Vapaavuorokausia voi kerryttää enintään 3 kuukaudelta. **Aika voi olla pidempi, jos tuotannollisista syistä vapaiden järjestyminen ei ole mahdollistunut.** Kuluvan vuoden lakisääteiset vapaavuorokaudet on käytettävä seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

~~Jos sijaishoidon toimeksiantosopimus koskee omaishoidon antamista alaikäiselle ilman lapsen huoltajan läsnäoloa, tulee sijaishoitajaksi valitulta pyytää rikosrekisteriotte, mikäli toimeksiantosopimus kestää yli kolme kuukautta. Rikosrekisteriotetta ei pyydetä lapsen vanhemmilta, isovanhemmilta tai sisaruksilta. Kappaleen poiston perustelu (ei jää tekstinä omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin): rikosrekisteriotetta ei voi pyytää. Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 §:n 2. momentin listausta lain soveltamisalan laajentamisesta työ- tai virkasuhteen lisäksi on pidettävä tyhjentävänä. Rikostaustan tarkistaminen omaishoidon tuesta annetun lain mukaisia toimeksiantosopimuksia varten ei ole mahdollista.~~

5 Asiakasmaksut

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestetyistä sosiaalipalveluista peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin perustuvan maksu.

Omaishoidon tuen lisäksi myönnettävistä sosiaali- ja terveystalpalveluista peritään maksut. Palvelusta perittävä maksu voidaan alentaa tai poistaa asiakasmaksulain 11§:n nojalla.

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä

- lainmukaisuusperusteella, eli jos
 - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
 - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
 - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuusto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)